

E-središče
Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru
<http://eCenter.FOV.Uni-Mb.si>

Izdajanje in prejemanje e-računov v e-regiji

Pobuda za vzpostavitev projekta v Sloveniji

Avtorji

Boris Bjelica, dipl. ekon.
Kristina Bogataj, univ. dipl. org.
Darko Bohnec, univ. dipl. ekon.
Dr. Franc Bračun
Dr. Tomaž Domajnko
Dr. Jože Gričar
Tatjana Huber, univ. dipl. ekon.
Marija Janc, univ. dipl. ekon.
Marjan Maček, univ. dipl. ekon.
Marta Mihelin, univ. dipl. ekon.
Dr. Andreja Pucihar
Martina Stupica Gregorič
Mag. Marko Svetina
Marija Triplat, univ. dipl. org.

Urednik
Dr. Jože Gričar

November 2005

Vsebina

Jože Gričar
Uvod

Marko Svetina - Tatjana Huber
Izstavljanje in prejemanje e-računov – vidik Merkur, trgovina in storitve d.d.

Darko Bohnec
Priložnost za (slovenske) banke ponujati storitve elektronskega izmenjavanja dokumentov

Marija Triplat - Martina Stupica Gregorič
Vloga bank v procesu izstavljanja in prejemanja e-računov v e-regiji:
vidik Nova Ljubljanska banka d.d.

Franc Bračun
Vloga bank v procesu izstavljanja in prejemanja e-računov v e-regiji:
vidik ABanka Vipava d.d.

Boris Bjelica
Elektronsko izdajanje in prejemanje računov: vidik Banka Koper d.d.

Marija Janc
Izstavljanje in prejemanje e-računov: vidik Direktorat za javno računovodstvo

Marta Mihelin
Izstavljanje in prejemanje e-računov v e-regiji: vidik Carinska uprava Republike Slovenije

Marjan Maček
Davčna uprava in elektronsko izstavljanje in prejemanje računov: vidik
Generalni davčni urad

Tomaž Domajnko
Izdajanje in prejemanje e-računov v e-regiji: Vidik podjetja SRC.SI d.o.o.

Kristina Bogataj - Andreja Pucihar
Vloga živega laboratorija (LivingLab) pri pospeševanju uvajanja izstavljanja in prejemanja
e-računov za povečanje konkurenčnosti organizacije, Slovenije in e-regije

Jože Gričar
Vzpostavljanje e-regije: priložnosti povezovanja podjetij, vlad in univerz za
povečevanja konkurenčnosti

Literatura in viri

1 Uvod

Dr. Jože Gričar, redni profesor in direktor

Gricar@FOV.Uni-Mb.si

Središče za e-poslovanje, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru

V okviru sodelovanja v omrežju organizacij »The eBSN – European eBusiness Support Network for SMEs, E-business, ICT industry and services, Enterprise and Industry Directorate-General, European Commission:

<http://www.e-BSN.org/portal/home.do> je bil v februarju 2003 vzpostavljen stik s skupino na Finskem, ki se ukvarja s pospešenim uvajanjem izmenjavanja e-računov (eInvoicing) v malih podjetjih. Na tej podlagi je v oktobru 2003 nastala pobuda »Finland & Slovenia eInvoicing LivingLab Initiative“: <http://eCenter.FOV.Uni-Mb.si/eInvoicing>. V njenem okviru so bili organizirani paneli na sestankih direktorjev na Blejski konferenci junija 2004, na Merkurjevem dnevu v oktobru v2004, na Blejski konferenci junija 2005 in na Merkurjevem dnevu novembra 2005. Sezname panelov so priloženi.

Za vzpostavitev povezav čez mejo sta bila dva sestanka skupine Slovenija in Italija: 23. avgusta v Ljubljani in 29. septembra 2005 v Vidmu (Udinah). Seznama udeležencev sta priložena.

Na Fakulteti za organizacijske vede je bil 7. septembra 2005 organiziran sestanek posvetovalne skupine. Program predstavitev je priložen. Na podlagi razprave udeležencev sestanka so bile izpostavljene usmeritve potrebne akcije v Sloveniji. Zamisel je bila predstavljena na sestanku na Direktoratu za informacijsko družbo Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo 17. oktobra 2005. Seznam udeležencev sestanka je priložen.

Na sestanku je bilo dogovorjeno, da bodo zainteresirani udeleženci pripravili krajši avtorski prispevek na temo Izstavljanje in prejemanje e-računov v e-regiji (eInvoicing in eRegion) z vidika svoje organizacije. Pri tem naj bi upoštevali:

- največje možne koristi pospešenega uvajanja izstavljanja in prejemanja e-računov za povečanje konkurenčnosti svoje organizacije, Slovenije in celotne regije bližnjih držav (e-regije);
- največje težave, ki jih pri tem pričakujejo;
- akcije, ki se jim zdijo v Sloveniji smiselne in potrebne in v katerih so pripravljene sodelovati.

Pri tem naj bi upoštevali zlasti naslednje poudarke razpravljalcev na sestanku:

- Izmenjavanje e-računov naj bi upoštevali kot celovit proces, ki sega v organizacije vseh vrst (blagovni tok, denarni tok);
- izmenjavanje e-računov je aktualno, ker obeta velike prihranke in poenostavitve postopkov;
- upoštevati je treba povezave čez mejo v e-regiji bližnjih držav in hkrati upoštevati celovitost reševanja problematike v vseh državah Evropske unije;
- velja izrabiti izkušnje skandinavskih držav;
- velja pohiteti in izrabiti konkurenčno prednost Slovenije, ki ima vrsto že uvedenih rešitev;
- velja izrabiti proces uvajanja enotne plačilne valute evro, ki bo sama po sebi povečala koristi poenotenih e-povezav v blagovno-denarnih tokovih.

Mag. Jože Zrimšek, direktor Direktorata za informacijsko družbo je prevzel pobudo, da sproži priprave ustreznega projekta v Sloveniji v povezavi z usmerjevalno skupino in zadevnimi ministrstvi. Dr. Romana Jordan Cizelj, poslanka Evropskega parlamenta in članica odbora za industrijo, raziskovanje in energijo, je zagotovila sodelovanje pri odpiranju ustreznih povezav v Bruslju, preko katerih bi seznanili o nameri Slovenije za pospešitev potrebnih akcij v sodelovanju z bližnjimi državami v nastajajoči e-regiji.

Sodelujoči avtorji, predlagatelji gradiva in predlogov akcij, predajamo svoje zamisli v strokovno presojo kot spodbudo za pospešeno izstavljanje in prejemanje e-računov v Sloveniji in e-regiji bližnjih držav.

2 Izdajanje in prejemanje e-računov - vidik Merkur, trgovina in storitve, d.d.

*Mag. Marko Svetina, vodja komercialnih projektov
Marko.Svetina@Merkur.si
Tatjana Huber, univ. dipl. ekon., vodja e-poslovanja
Tatjana.Huber@Merkur.si
Merkur, trgovina in storitve, d.d.*

Podjetje Merkur, d.d. na področju poslovanja z organizacijami letno izda okrog 1.000.000 računov, prejme pa jih skoraj 500.000.

Izdajnje računov v podjetju Merkur

Izdajanje računov je računalniško podprto, kar pomeni, da v računalniških rešitvah informacijskega sistema Merkurja obstajajo podatki, ki so osnova za prihodnje elektronsko izmenjavanje računa s prejemnikom. V obstoječem sistemu so postopki, ki povzročajo stroške: izpis računa, kuvertiranje ter pošiljanje računov prejemnikom v papirni obliki s klasično pošto.

Prejemanje računov v podjetju Merkur

Prejemanje računov v obstoječem sistemu v Merkur, d.d. poteka v več fazah:

- V Finančnem področju prejmejo račun v papirni obliki, prejetemu računu dodelijo evidenčno številko ter prejem zavedejo v Knjigo prejetih računov.
- Prejeti račun Finančno področje pošlje v organizacijsko enoto, ki je izdala naročilo.
- Odgovorne osebe v organizacijskih enotah preverijo ustreznost prejetega računa (ali je naročilo izdano, pravilnost obračunanih cen, količin in ostalih podatkov) ter pravilnost potrdijo ali zavrnejo.
- V primeru, da je prejet račun pravilen, ga arhivirajo, v nasprotnem primeru ga zavrnejo (sprožijo reklamacijo).

Povzetek predloga rešitve za izmenjavanje e-računov

Predlog rešitve za izmenjavanje e-računov temelji na ideji, da bi za izmenjavanje e-računov uporabili isto načelo kot pri elektronskem plačilnem prometu. S tem predlogom pomembno vlogo pri vzpostavitvi, uvedbi in delovanju sistema e-računov dobijo poslovne banke. Smiselno bi bilo uporabiti isto (že vzpostavljeno) informacijsko in komunikacijsko infrastrukturo. V obstoječi rešitvi za elektronsko izmenjavo plačilnih nalogov je rešeno elektronsko podpisovanje dokumentov, kar je potrebno uporabiti tudi pri e-računih. Potrebno bi se bilo dogovoriti za standard e-računa, pri čemer je potrebno temeljiti na rešitvi, ki jih je v okviru Gospodarske zbornice Slovenije predlagal E-slog.

Predvideni učinki

Z izvedbo predlagane rešitve bi bili učinki v Merkur d.d. naslednji:

- Znižanje operativnih in materialnih stroškov pri izvedbi procesov izdajanja in prejemanja računov.
- Hitrejša izvedba obravnavanih procesov.
- Avtomatska kontrola pravilnosti prejetega računa, s čimer bi se zmanjšalo število napak.

Vse navedeno se bo odrazilo na povečani učinkovitosti poslovanja.

Predvideni učinki pri ostalih subjektih bi bili:

- Poslovne banke bi povečale prihodke s provizijo na izmenjavanje e-računov.
- Pošti Slovenije bi izpadli prihodki poštnine.
- V e-regiji bi lahko rešitev širili z dogovori (povezavo rešitev za izmenjavanje e-računov) med združenji bank posameznih držav.

Kritične točke glede izvedbe rešitve

Za uspešno uvedbo elektronskega izmenjavanja računov bo potrebno doseči interes za sodelovanje pri naslednjih segmentih udeležencev:

- poslovne banke,
- organizacije - izdajatelji/prejemniki računov,

- državne institucije (razna ministrstva, Banka Slovenije, CURS),
- združenja (Združenje bank, GZS, GS1, Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev),
- razvojne institucije (Fakulteta za organizacijske vede),
- podjetja s področja razvoja IT rešitev.

Uvedbo elektronskega izmenjavanja računov je potrebno organizirati kot projekt. Vodenje projekta mora prevzeti tisti, ki ima za to največji interes (predlog: predstavnik Združenja bank). Bistveno je, da projekt omogoči hitro in učinkovito uvedbo rešitve. Projektna skupina, ki bo oblikovana, mora delovati intenzivno in pragmatično.

Ponudnikov rešitev izmenjavanja e-računov mora biti več (predlog: poslovne banke), s čimer bi vzpostavili trg in s tem konkurenco.

Pri oblikovanju rešitve je potrebno upoštevati zakonske zahteve in posebnosti (npr. dobropis).

Organizacijam (izdajateljem in prejemnikom računov) moramo opredeliti enostavne, jasne in nedvoumne zahteve (standarde) za povezovanje njihovega informacijskega sistema, s čimer bomo olajšali vstop organizacije v sistem e-računov.

Merkur, d.d. je zainteresiran za sodelovanje v projektu vzpostavitve elektronskega izmenjavanja računov, saj v tem vidi priložnost za povečanje učinkovitosti poslovanja.

3 Priložnost za (slovenske) banke: ponujati storitve elektronskega izmenjavanja dokumentov

Darko Bohnec, univ. dipl. ekon., vice guverner in predsednik odbora za plačilne storitve

Darko.Bohnec@BSi.si

Banka Slovenije

Uvajanje in izstavljanje e-računov se pojavlja na robu enega od dveh poslovnih procesov: ali kot zaključek nabavno–prodajnega toka, ali kot začetek plačilno–denarnega toka. Učinkovitost ene ali druge rešitve ni enakovredna. Upam si trditi, da je navezava izmenjavanja e-računov na plačilno–denarni tok lahko bolj učinkovita zaradi večje pokritosti sodelujočih subjektov in bolj enovitih rešitev. Še posebej to velja, če upoštevamo prihodnji skupni evropski trg tudi na področju plačilnih storitev in udejanjanje strategije »enotnega evropskega plačilnega območja« (Single European Payment Area - SEPA).

Priložnosti slovenskih bank, da se vključijo v pobudo uvajanja in izmenjavanja e-računov, temeljijo na dveh izhodiščih. Prvo izhodišče je stopnja razvitosti elektronskega poslovanja na področju plačilnih storitev. Področje je spremljalo in sledilo reformi plačilnih sistemov. Drugo področje je prevzem evra v začetku leta 2007 in s tem možnost razmišljanja v evropski in ne več nacionalni dimenziji. Vstop Slovenije v skupno evro področje se bo zgodil ravno še pravi čas, saj države z evrom šele stopajo na pot poenotenja klirinško poravnalnih sistemov za celotno evro področje, kar pomeni, da so njihovi tovrstni sistemi, enako kot pri nas, še nacionalni. To pa so hkrati sistemi, ki bi lahko najbolj celovito podprli izmenjavanje e-dokumentov.

Rešitve za elektronsko izmenjavanje dokumentov, ki nastajajo v dvostranskih odnosih med podjetji, ponavadi niso univerzalne in ne pokrijejo potrebe po mrežni izmenjavi dokumentov. Dodana vrednost, ki jo lahko ponudijo banke (ali tudi kdo drug), je v vzpostavitvi standardizirane rešitve za elektronsko izmenjavanje dokumentov, ki bi bila splošno uporabna, in distribucijske mreže za izmenjavanje dokumentov s praktično katerimkoli partnerjem. Banke v svetu vidijo priložnost za tovrstne storitve in so v tej smeri aktivne.

V Sloveniji so banke in podjetja ob prehodu plačilnih storitev za podjetja v banke vzpostavile informacijsko podporo za elektronsko izmenjavanje podatkov, potrebnih za izvajanje plačil in za posredovanje podatkov o izvedenih plačilih. Zaradi določenih standardov (enotno številčenje transakcijskih računov in plačilnih sporočil za medbančno poravnavo) je bilo mogoče podjetjem za

komunikacijo z bankami ponuditi dokaj poenotene rešitve. To je omogočilo neprekinjeno obdelovanje (Streight Through Processing - STP). Od te točke naprej je mogoče te rešitve nadgraditi v več smereh:

- za uporabo elektronske banke še za druge bančne posle;
- za uporabo elektronske banke (kot že obstoječe distribucijske mreže) za posredovanje pri izmenjavanju dokumentov med podjetji oziroma med podjetji in strankami;
- za uporabo iste rešitve na širšem teritorialnem področju, kar bo še posebej aktualno po prevzemu evra.

Dejstvo, da obstoji oprema za povezavo med strankami in banko, da je uporaba elektronskega načina poslovanja zelo razširjena ne le pri podjetjih, temveč tudi pri občanih (vsaj relativno, v primerjavi z drugimi državami), olajšuje nadaljnje korake pri širitvi elektronskega poslovanja na področju bančnih storitev in širše (podjetje – podjetje in podjetje – stranka) v okviru slovenskega bančnega prostora.

S prevzemom evra se bo priložnost bank v Sloveniji razširila. Že danes so banke sposobne izvajati plačila po načelu neprekinjenega obdelovanja (Streight Through Processing - STP) tako med domačimi subjekti (preko BPRČ in Žiro kliring plačilnih sistemov) kot tudi med domačimi subjekti in strankami bank z evro območja (preko RTGS+ in STEP2 plačilnih sistemov). S prevzemom evra bo dokaj enostavno in hitro mogoče strankam bank v Sloveniji omogočiti enoten način posredovanja plačilnih nalogov v evrih ne glede na to, kje se nahaja prejemnik plačila (dodatni pogoj: razbremenitev plačilno-bilančne statistike v plačilnih sporočilih za čez mejo). Torej bo cilj strategije enotnega evropskega plačilnega območja (SEPA), da se stranki omogoči enoten način posredovanja plačilnih nalogov v evrih, ne glede na to, kje se nahaja prejemnik plačila, v Sloveniji lahko dosežen pred 1. 1. 2008.

Zaradi navedenih prednosti in drugih konkurenčnih prednosti pri izvajanju plačilnih storitev (hitrost izvedbe plačila tudi pri mednarodnih plačilih ter nižje cene teh storitev, kot so v tujih bankah) bi lahko imele banke iz Slovenije na skupnem evropskem trgu po prevzemu evra priložnost ponujati plačilne storitve tudi za stranke, ki sedaj to počno prek bank v nacionalnih mejah. Te storitve pa bi banke lahko nadgradile še z drugimi storitvami, ki bi jih znale ponuditi na isti način, torej po elektronski povezavi. To je razlog, da bi morale biti slovenske banke zelo aktivne pri iskanju enotnih rešitev elektronskega poslovanja, ki bi delovale tudi čez meje, torej rešitev v raznih evropskih pobudah za elektronsko izmenjavanje podatkov.

4 Vloga bank v procesu izstavljanja in prejemanja e-računov v e-regiji: vidik Nova Ljubljanska banka, d.d.

Marija Triplat, univ. dipl. org., direktorica področja, Področje za marketing in koordinacijo poslovnih mrež

Marija.Triplat@NLB.si

Martina Stupica Gregorič, tržni vodja, Oddelek za podporo prodaje gospodarskim družbam

Martina.Stupica@NLB.si

Nova Ljubljanska banka, d.d. Ljubljana

Skladno z dogovorom na sestanku, kjer ste nas seznanili s predlogom Projekta izstavljanja in sprejemanja e-računov v e-regiji vam pošiljamo stališče in pogled Nove Ljubljanske banke.

Osnovna izhodišča pri pripravi predloga Projekta izstavljanja in prejemanja e-računov v e-regiji so, da banka nastopa pri uvajanju e-računov v različnih vlogah:

- kot podjetje, ki kot pravna oseba sprejema in izdaja veliko število računov,
- kot ponudnik e-poslovanja za fizične in pravne osebe,
- kot eden možnih posrednikov in ponudnikov, ki bi na trgu ponudila možnost e-izmenjave računov ter servis izmenjave ter poravnavanja e-računov.

Koristi, ki jih pri uvedbi e-računa vidimo, so:

- Kot pravna oseba izdamo in prejmemo veliko število računov, kar pomeni strošek na strani materiala, človeških virov; z uvedbo e-računa lahko racionaliziramo svoje poslovanje, poenostavimo in naredimo poslovanje cenejše.

- Kot ponudnik e-poslovanja za fizične in pravne osebe že imamo razvit kanal za izmenjavo elektronskih dokumentov, zato lahko te kanale uporabimo tudi pri posredovanju e-računa in s tem svojim strankam omogočimo enostavnejše, racionalnejše ter cenejše izmenjevanje ter poravnavo e-računov.
- Zaradi široke mreže ter velikega števila uporabnikov e-poslovanja smo seveda zainteresirani, da svojo mrežo še razširimo ter nadgradimo s funkcionalnostjo izmenjave in posredovanja e-računa, saj v tem vidimo veliko tržno priložnost ter korak več k enostavnemu poslovanju znotraj e-regije.
- V nadaljevanju lahko v sodelovanju z ostalimi bankami razmislimo tudi o možnostih, kako e-račun nadgraditi do te mere, da se bo izvajala tudi avtomatska poravnava (plačilo).

Glede na veliko zainteresiranost, ki so jo na skupnem sestanku pokazale vse ostale banke in inštitucije, smo prepričani, da s skupno in hitro akcijo lahko uspemo, pri tem pa seveda predlagamo, da je potrebno prvenstveno v projekt kot pilote vključiti državne institucije, ki bi s svojo pripravljenostjo in sodelovanjem vplivale na zaupanje v uspeh prodora elektronskega računa.

Težave, ovire, ki jih pri tem vidimo, so:

- predvstopno obdobje v evro je morda neprimeren trenutek za uvajanje, saj so vsi človeški viri vključeni v vseslovenski Projekt Evro;
- iz naslova projekta e-računa bodo nastali stroški, ki niso bili predvideni;
- potrebni bodo ogromni naporji za ozaveščanje vseh udeležencev v plačilnem prometu, da čimprej pristopijo k izmenjavanju e-računov;
- z nujnostjo uvedbe ter izmenjavanja e-računov bo nujno izobraziti tudi zaposlene, kar za našo banko predstavlja velik organizacijski zalogaj.

Kljub možnim težavam in oviram v celoti podpiramo pristop k uvedbi e-računa in predlagamo, da kot ponudniki čimprej pristopite k akciji na najvišji možni ravni. Banke, ki smo sestanku prisostvovali, se bomo v največji možni meri priključile projektu.

5 Vloga bank v procesu izstavljanja in prejemanja e-računov v e-regiji: vidik ABanka Vipa, d.d.

Dr. Franc Bračun, izvršni direktor - področje poslovne mreže

Franc.Bracun@Abanka.si

Abanka Vipa, d.d. & višji predavatelj, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru

Razvoj elektronskega poslovanja je pomemben proces, ki je prisoten na vseh področjih poslovnega sveta, usmerjen v uporabo sodobnih dosežkov informacijske tehnologije za namen poslovnega komuniciranja - izmenjavanja podatkov in dokumentacije. Velike posodobitve procesov v Sloveniji so bile v preteklem obdobju dosežene na področju plačilnega prometa. Stroškovni učinki avtomatizacije plačil so vzpodbudili tudi druge poslovne segmente k posodabljanju procesov, zlasti tiste, ki so povezani s plačili – naročilo, dobava, račun. Najbolj aktualen proces je razvoj elektronskega računa, kajti pričakovani učinki pri e-računih naj bi bili podobni učinkom v zvezi z e-plačili.

Uvedba izstavljanja in prejemanja e-računov ima velike potencialne koristi za vse udeležence v tem procesu. Ko govorimo o izstavljanju in prejemanju e-računov, je potrebno upoštevati, da gre za obsežen in celovit proces, ki se razteza preko meja posamezne organizacije in preko meja posamezne države. Izmenjevanje e-računov je celovit proces, ki sega v organizacije vseh vrst in se navezuje na ostale poslovne procese, ki podpirajo blagovni tok, informacijski tok in denarni tok. Zaradi tega so lahko pričakovane koristi za vse udeležence v tem procesu zelo velike. Koristi lahko v grobem strnemo v dve skupini: prihranke na stroškovnem delu in poenostavitve postopkov. Poenostavitve postopkov posledično učinkuje tudi na večjo preglednost poslovanja in zmanjšanje števila napak zaradi ročnega izvajanja nalog, kar posledično vpliva tudi na hitrost celotnega poslovanja posameznih udeležencev. Ti učinki so pomembni ne le za velika podjetja, temveč tudi za majhna in srednja.

Izmenjevanje e-računov predstavlja za banke možnost ustvarjanja novih neobrestnih prihodkov in zaradi ponudbe nove storitve strankam večje zadovoljstvo le-teh. To pa vpliva na povečanje konkurenčnosti banke. Seveda pa izmenjevanje e-računov lahko prispeva h konkurenčnosti celotnega gospodarstva v

Sloveniji in širše v regiji, saj gre za temeljni poslovni proces, ki pospešuje ostale poslovne procese; blagovni tok, informacijski tok in denarni tok.

Vloga bank v tem procesu je velika. V navezavi z izstavljanjem in sprejemanjem e-računov v e-regiji velja izrabiti proces uvajanja enotne plačilne valute evro, ki bo sama po sebi povečala koristi poenotnih e-povezav v blagovno-denarnih tokovih. Poleg tega pa bi kazalo izrabiti projekt enotnega evropskega plačilnega območja (Single European Payment Area - SEPA) in posredovati pobudo, da se projekt izmenjevanja e-računa uvrsti med projekte enotnega evropskega plačilnega območja ob bok kreditnim in debetnim plačilom. Pri tej pobudi bi lahko veliko vlogo odigrala Banka Slovenije.

Organiziranost okolja za izmenjevanje e-računov med udeleženci v tem procesu bi lahko bila podobna kot pri plačilnem prometu. Uporaba obstoječe infrastrukture bank (elektronske banke, uporaba XML standarda e-računa, medbančna mreža, ki jo upravlja operater Bankart, register transakcijskih računov, kvalificirana digitalna potrdila) za izmenjave e-računov ponuja možnost, da v Sloveniji z majhnimi stroški v kratkem času vzpostavimo potrebne mehanizme za izmenjevanje e-računov. Zato bi kazalo predlagati, da se v okviru Združenja bank Slovenije organizira projekt vseh slovenskih bank, katerega cilj bi bila vzpostavitev podpore izmenjevanju e-računov. Podoben pristop so imele tudi finske banke. Finska je danes daleč pred vsemi ostalimi na tem področju. Doprinos bank je lahko zelo velik, saj je osnovna infrastruktura v okviru plačilnega prometa že postavljena in bi bilo potrebno bistveno manj vložkov, kot če bi celotno podporo začeli graditi na novo. Poleg tega banke zagotavljajo visok nivo varnosti, pri podjetjih uživajo visok nivo zaupanja in imajo izkušnje ter znanja o procesiranju velikega števila transakcij.

Pri uvajanju izstavljanja in sprejemanja e-računov kaže izrabiti izkušnje skandinavskih držav in upoštevati povezave čez mejo v e-regiji bližnjih držav in hkrati upoštevati celovitost reševanja problematike v vseh državah Evropske unije. Časa ni na pretek, saj je vedno več držav v bližnji in širši okolici, ki so spoznale pomen in koristi izmenjevanja e-računov, zato je potrebno z uvajanjem v Sloveniji pohiteti in izrabiti konkurenčno prednost Slovenije. Ta se vidi v naslednjem:

- Slovenija ima vrsto že uvedenih rešitev, kot npr. dobro infrastrukturo za podporo plačilnemu prometu,
- velika je razširjenost uporabe elektronske banke med podjetji,
- Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu,
- Davčna uprava RS je verificirala izmenjevanje e-računov v Zakonu o davku na dodano vrednost in Zakonu o davčnih postopkih,
- po 1.1.2006 bo mogoče izmenjevati e-račune brez dovoljenja Davčne uprave RS ob upoštevanju ustrezne zakonodaje,
- Slovenski računovodski standardi predvidevajo in dovoljujejo hranjenje knjigovodskih listin v nematerializirani obliki,
- v okviru projekta e-Slog je oblikovan slovenski standard e-računa
- in še bi lahko naštevali.

Nenazadnje je potrebno poudariti, da so podjetja pripravljena za sodelovanje v procesu izmenjevanja e-računa, kar je ključ do uspeha.

6 Elektronsko izdajanje in prejemanje računov: vidik Banka Koper, d.d.

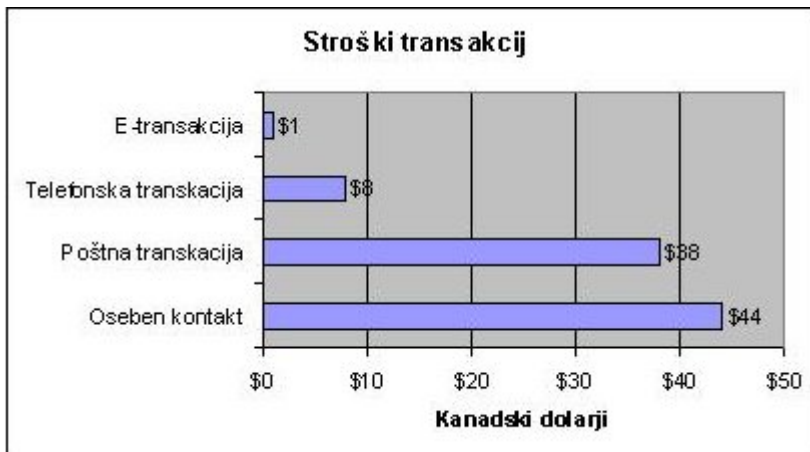
Boris Bjelica, dipl. ekon., direktor sektorja zalednega poslovanja
Boris.Bjelica@Banka-Koper.si
Banka Koper, d.d.

Elektronsko poslovanje

Razvoj elektronskega poslovanja je aktualen proces, ki je prisoten na vseh področjih poslovnega sveta, usmerjen v uporabo sodobnih dosežkov informacijske tehnologije za namen poslovnega komuniciranja - izmenjavanja podatkov in dokumentacije. Velike posodobitve procesov so bile v preteklem obdobju dosežene na področju negotovinskega plačilnega prometa. Dohodkovni učinki avtomatizacije plačil so vzpodbudili tudi druga poslovna področja k posodabljanju procesov, zlasti tista, ki so povezana s plačili – naročilo, dobava, račun. Najbolj aktualen proces je razvoj elektronskega računa, kajti pričakovani učinki pri e-računih naj bi bili podobni e-plačilom.

Zakaj elektronski račun (e-račun)

Nadomestitev klasičnega posredovanja računov preko poštnih pošiljk z elektronskim načinom posredovanja izmenjave računov na prvi pogled ne zagotavlja večjih učinkov. Samo zmanjšanje stroškov kuverte, papirja, poštne (cca 70,00 SIT) ne predstavlja večjega dohodkovnega učinka, če še upoštevamo, da je potrebno za elektronsko pošiljanje računa od upnika do dolžnika odšteti delež stroškov za storitev posredovanja e-računa. Strukturo vseh stroškov pri izdaji oz. prejemu klasičnega računa lahko simbolično primerjamo z ledeno goro, ki je samo 10% vidna na morski gladini. V enakem razmerju so pri klasičnem računu vidni neposredni stroški. Vsi ostali stroški v procesu izdaje in prejema klasičnega računa so skriti oz. so posredni (planiranje nabave materiala in opreme za tiskanje, vzdrževanje opreme, vodenje zalog, knjiženje, proces arhiviranja, prostori, ...). Prihranek v procesu obdelave računa v obsegu 9-kratnika obstoječega neposrednega stroška je nedvomno velik poslovni motiv za udeležbo v razvitem sistemu e-računov. Rezultati tuje študije, objavljene v reviji Manager kažejo, da so lahko učinki zelo veliki, vendar gre pri tem upoštevati realnosti posameznih držav.

Jaka Lindič, objavljeno v reviji Manager, junij 2005

Kaj mora zagotavljati e-račun

Od vzpostavitve terjatve pri upniku, izdaje računa, posredovanja računa, prejema računa pri dolžniku do vzpostavitve obveznosti dolžnika do upnika mora sistem e-računa omogočiti avtomatičen proces, brez dodatnih ročnih posegov v evidentiranje poslovnega dogodka. Gre za celovito zamenjavo klasičnega zalednega poslovanja s sodobnimi načinom izmenjave podatkov in evidentiranja poslovnih dogodkov. Izmenjava poteka v strukturiranem podatkovnem standardu: izhodišče e-Slog projekt

Praksa v EU in Sloveniji

V ožji in širši skupnosti so objavljeni različni projekti in delujoči sistemi izdajanja in sprejemanja e-računov. Za doseganje učinkov je potrebna kritična masa, ki jo lahko zagotovijo poenostavljeni procesi, temelječi na standardih, ki so uporabni v čim širšem okolju. V evropskem prostoru so na tem področju najdlje skandinavske države, Belgija, Nizozemska; v mednarodnem »laboratoriju e-račun« z imenom Aladin sodeluje tudi Univerza v Mariboru, ki je v projekt povezala tudi poslovne subjekte iz Slovenije. Finska centralna banka je izdala memorandum, ki poziva države EU, da se projekt e-račun uvrsti med SEPA projekte ob bok kreditnim in debetnim plačilom. Razvoj e-računov se srečuje s težavami, kot so različna zakonodaja, interoperabilnost, vzpostavitev in vzdrževanje sistemov izmenjavanja podatkov, lastništvo sistemov... Posamezni mednarodni projekti v EU ne zagotavljajo takojšnjih učinkov v poslovnem smislu, vendar je pomembno spremljanje in sodelovanje v različnih mednarodnih pobudah.

Možnosti razvoja sistema e-računov v Sloveniji so velike:

- Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu ZEPEP – med prvimi v EU.
- Zakon o varovanju dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih je v pripravi; verodostojnost e-podpisa in e-žiga.
- Davčna uprava RS je verificirala izdajanje e-računov v Zakonu o davku na dodano vrednost ZDDV in Zakonu o davčnih postopkih ZDavP; po 1.1.2006 bo mogoče upravljati z e-računi brez dovoljenja DURS-a ob upoštevanju ustrezne zakonodaje.
- Slovenski računovodski standardi (21. in 22.) omogočajo hranjenje knjigovodskih listin v nematerializirani obliki.
- V okviru projekta e-Slog je oblikovan slovenski standard e-račun v sodobni XML obliki.
- Oblikovalo se je nekaj posrednikov – družb za servisiranje e-računov (prenos, elektronsko certificiranje, hranjenje), ki delujejo v omejenem okolju.
- Pripravljenost subjektov za sodelovanje pri procesu e-račun je prisotno; na posvetu različnih organizacij (banke, velike družbe, podjetniki, ministrstva, stroka) o e-računih na pobudo Univerze v Mariboru smo vsi prisotni potrdili potrebo po razvoju e-računov, e-dokumentov
- Kritično maso računov lahko primerjamo s 15 milijoni plačil v Sloveniji na mesec.

Infrastruktura za razvoj e-računa v Sloveniji

Organiziranost okolja za izmenjavo e-računov med subjekti na tržišču bi lahko bila podobna kot pri plačilnem prometu. Praksa v EU projektih je različna, vendar v vseh okoljih, kjer so banke osnovni nosilci, se kažejo pozitivni odzivi uporabnikov. Praktično tudi v Sloveniji lahko uporabimo obstoječo infrastrukturo bank (elektronske banke, medbančno mrežo, register TRR, digitalna potrdila). Gre za obseg poslov, ki se lahko v bankah opravlja komplementarno plačilnemu prometu. S strani obstoječih dobaviteljev programskih rešitev - informacijskih sistemov (za velike, srednje in majhne poslovne subjekte), ki zagotavljajo evidentiranje poslovnih dogodkov, je pričakovati ponudbe za izdajanje in sprejemanje e-računov. Le-te bi lahko sooblikovale potrebno stabilno infrastrukturo v sistemu e-računov.

Poslovna pobuda

Poslovna javnost pričakuje (sporočilo s posveta največjih subjektov o e-računu) iniciativo bank glede na dosedanje izkušnje in rezultate na področju plačilnega prometa ter drugih institucij države, da na začetku projekt pridobi večjo prepoznavnost in podporo ter v naslednji fazi tudi dejansko izvedbo. Večina argumentov zagotavlja možnost uveljavitve e-računov in nenazadnje: čimprejšnji pristop je smiseln zaradi pričakovanih poslovnih učinkov.

7 Izdajanje in prejemanje e-računov: vidik Direktorat za javno računovodstvo

Marija Janc, univ. dipl. ekon., generalna direktorica

Marija.Janc@mf-rs.si

Ministrstvo za finance Republike Slovenije, Direktorat za javno računovodstvo

Po določbah SRS 21 – knjigovodske listine je knjigovodska listina praviloma v posebni obliki sestavljen zapis o poslovnih dogodkih, ki spreminjajo sredstva, obveznosti do virov sredstev, prihodke ali odhodke. Knjigovodske listine so lahko sestavljene v papirni obliki ali v obliki elektronskih zapisov. V kolikor je knjigovodska listina sestavljena v papirni obliki, morajo biti imenovane določene osebe, ki s podpisom potrdijo, da je prikaz poslovnega dogodka pravilen in se sme uporabiti v knjigovodskem obravnavanju podatkov. Če je knjigovodska listina sestavljena računalniško, se lahko namesto z lastnoročnim podpisom potrdi z elektronskim podpisom. Ta prepozna poleg prepoznavanja podpisnika tudi neokrnjenost navedb, saj vsaka najmanjša sprememba po podpisu razveljavi podpis.

Knjigovodske listine se prenašajo s kraja sestavitve oz. nastanka prek kraja kontroliranja in obravnavanja podatkov iz njih na kraj njihove hrambe. Prenos mora omogočati, da se podatki iz njih knjigovodsko obravnavajo čim prej po poslovnem dogodku.

Za verodostojne knjigovodske listine se štejejo tudi po telekomunikacijskih poteh oz. po računalniškem izmenjavanju podatkov dobljena sporočila, sestavljena iz knjigovodskih podatkov. Oseba, ki pošilja knjigovodske podatke oz. jih vnaša v računalnik, jamči, da so poslani oz. v računalnik vneseni podatki verodostojni, kar potrdi z elektronskim podpisom.

SRS 21 obravnava tudi hrambo knjigovodskih listin, nastalih na podlagi računalniškega obravnavanja podatkov. Določeno je, da je take knjigovodske listine treba hraniti na nosilcih podatkov in v obliki, ki omogoča ponovno predstavitev v prvotni, nespremenjeni obliki.

Iz vsega navedenega izhaja, da so v temeljnih računovodskih predpisih opredeljene vse pravne podlage, ki jih je mogoče uporabiti ob uvedbi elektronskega izmenjavanja podatkov v poslovnem procesu izdaje oz. prejema računa.

Verjamem, da se bodo poslovni partnerji (upnik in dolžnik) medsebojno lahko dogovorili o elektronskem izmenjavanju podatkov, saj se to v nekaterih primerih že pojavlja. Ena izmed možnosti, ki se kaže, je izmenjavanje podatkov preko programske opreme, s pomočjo katere se opravlja plačilni promet. Menim pa, da bo ob tem treba rešiti vprašanje, katero oz. kako uporabiti programsko opremo v primeru, da dobavitelj državnega oz. občinskega organa želi posredovati račun svojemu dolžniku, ki pa neposredno ni povezan z bančnim sistemom. Neposredni in posredni proračunski uporabniki državnega oz. občinskega proračuna namreč plačilni promet opravljajo preko Uprave za javna plačila, s katero pa dobavitelji tudi nimajo neposredne povezave.

Nedvomno pa bo potrebno pozornost posvetiti hrambi tako izmenjanih podatkov iz knjigovodskih listin. Dejstvo namreč je, da je razvoj računalniške opreme v hitrem vzponu in dejstvo je, da je treba prejete in izdane račune hraniti tudi do 10 let. Vprašanje, ki se ob tem poraja, je ali bo v vsem tem obdobju še možno zagotoviti predstavitev arhivirane knjigovodske listine, v prvotni, nespremenjeni obliki.

Ministrstvo za finance bo aktivno sodelovalo v vseh delovnih skupinah, ki bodo navedena odprta vprašanja reševala in iskala najprimernejše rešitve. Vsekakor bo potrebno v delovno skupino vključiti tudi Ministrstvo za javno upravo ter Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Res pa je, da bo tej tematiki večja pozornost lahko posvečena šele po uvedbi evra, torej v letu 2007.

8 Izdajanje in prejemanje e-računov v e-regiji: vidik Carinska uprava Republike Slovenije

Marta Mihelin, univ. dipl. ekon., vodja finančnega sektorja

Marta.Mihelin@gov.si

Ministrstvo za finance, Generalni carinski urad, Carinska uprava Republike Slovenije

Carinska uprava RS na področju pobiranja dajatev, ki se plačujejo pri uvozu in izvozu, vse od svoje ustanovitve vzpodbuja elektronsko izmenjavanje podatkov. Carinska deklaracija je po obsegu podatkov gotovo ena najboljšežnejših listin, ki ima enako vlogo kot račun. Na področju carinskih deklaracij trenutno poteka izmenjavanje podatkov med gospodarstvom in Carinsko upravo RS skoraj 98% po elektronski poti. Žal jo zaradi neustreznih pravnih podlag in drugih sistemskih pomanjkljivosti še vedno spremlja tudi papirni izvod listine.

Trenutno je Carinska uprava RS vključena v večletni projekt Evropske Komisije (2003-2010), ki skupaj z državami članicami na podlagi Resolucije Sveta EU o uvedbi enostavnega in brezpapirnega poslovanja med carino in gospodarstvom želi vzpostaviti vseevropski brezpapirni elektronski carinski sistem. Ta bo:

- omogočil poenotenje carinskih postopkov in izmenjavanje podatkov med carinskimi organi na celotnem območju EU,
- dostopen vsem gospodarskim subjektom na območju EU, ne glede na to, v kateri državi članici se bo izvajal carinski postopek.

Projekt, ki ga vodi Evropska Komisija, obsega naslednja področja :

- Spremembe in poenostavitve zakonodaje kot okvir za uvedbo brezpapirnega elektronskega carinskega sistema.
- Spremembe in poenotenje delovnih postopkov na operativnem nivoju v državah članicah EU.
- Razvoj programske podpore carinskemu sistemu.
- Izobraževanje.
- Vključevanje gospodarstva v sistem.
- Nadzor poteka projekta in vrednotenje rezultatov.

Program bo v kratkem sprejet s Sklepom Sveta EU in takrat bo postal zavezujoč za vse članice.

Carinska uprava RS pozdravlja pobudo »Izstavljanje in prejemanje e-računov v e-regiji«, saj pomeni dodatno vzpodbudo gospodarstvu in ostalim podpornim dejavnostim, da se pripravijo na brezpapirno poslovanje na celotnem področju poslovanja z računi, ne le na carinskem področju. Boljše poznavanje prednosti in prihrankov pri izmenjavanju e-računov bo olajšalo vključevanje gospodarstva v elektronski carinski sistem. Prav tako podpiramo celovit in sistemski pristop reševanja problematike v vseh državah članicah ali vsaj povezovanje v e-regiji, saj samo tak pristop obeta dolgoročne učinke in konkurenčne prednosti držav članic EU.

9 Davčna uprava in elektronsko izstavljanje in prejemanje računov: vidik Generalni davčni urad

Marjan Maček, univ. dipl. ekon., višji svetovalec za DDV

Marjan.Macek@gov.si

Sektor za nadzor, Generalni davčni urad, Ministrstvo za Finance Republike Slovenije

Na področju elektronskega poslovanja in v tem kontekstu tudi elektronskega izdajanja in prejemanja računov je naloga države, gledano v širšem smislu, da vzpostavi pravni okvir za elektronsko poslovanje in da je predpisana regulativa nedvoumna in pregledna. V tem smislu lahko ugotovimo, da nam je z zakonom, ki ureja elektronsko poslovanje, to tudi v dobršni meri uspelo.

Z vidika poenostavitve in modernizacije poslovanja oziroma izmenjavanja podatkov med davčnimi zavezanci in Davčno upravo RS so tudi v zakonu, ki ureja davčni postopek, določbe, ki precej natančno urejajo elektronsko obdelavo in izmenjavanje podatkov.

V kontekstu izvajanja davčnega nadzora kot ene izmed pomembnejših nalog, ki jih na podlagi zakona opravlja Davčna uprava RS, pa je potrebno poudariti dejstvo, da v tem delu gremo v korak s časom in v dobršni meri že obvladujemo računalniško podprto tehniko davčnega inšpekcijskega nadzora.

Če gledamo samo z vidika razvoja procesa izdajanja in prejemanja e-računov, ugotavljamo, da je tu potrebna predvsem pobuda poslovnih subjektov, ki v takšnem načinu poslovanja vidijo poslovne prednosti in povečanje učinkovitosti svojega poslovanja. Naloga davčne uprave, gledano s funkcije nadzornega organa, je v tem, da ustrezno reagira na novi način poslovanja, in sicer tako, da ne postavlja nepotrebnih administrativnih pogojev oziroma ovir samo zaradi novega načina obdelave in izmenjavanja podatkov med davčnimi zavezanci.

V tem smislu smo začeli s postopki odpravljanja administrativnih ovir tako, da sedaj ni več potrebna posebna vloga zavezanca in posledično izdaja dovoljenja zavezancu za izdajanje računov v elektronski obliki. Zadošča samo priglasitev davčnega zavezanca. Po 1. januarju 2006 pa bo ukinjeno tudi to, kar pomeni, da v bodoče davčni zavezanci, ki bodo izdajali elektronske račune, ne bodo več obremenjeni s povečanim administriranjem v tem delu.

Ne glede na to pa davčni zavezanci, ki izdajajo in prejemajo račune v elektronski obliki, morajo izpolnjevati predpisane pogoje, ki so opredeljeni v zakonodaji, ki ureja področje davka na dodano vrednost. V Davčni upravi RS menimo, da gre za minimum pogojev, ki jih morajo zavezanci spoštovati, da je možno elektronske račune obravnavati kot verodostojne knjigovodske listine in s tem hkrati zagotavljati tudi normalni davčni nadzor nad pravilnostjo in pravočasnostjo obračunavanja in plačevanja davkov. Po našem mnenju so pravila, ki jih morajo spoštovati davčni zavezanci pri e-poslovanju, nedvoumna in pregledna in so operacionalizirana še s podrobnejšimi navodili davčne uprave. Na podlagi tega menimo, da davčni zavezanci z zagotavljanjem predpisanih pogojev ne bodo imeli oziroma nimajo težav. Zato na področju davčnega inšpekcijskega nadzora ne pričakujemo problemov v smislu verodostojnosti in s tem priznavanja elektronskih listin za davčne namene.

Povsem drugače pa vidimo zadevo v mednarodni luči. Dejstvo namreč je, da so naša podjetja vse bolj odvisna od mednarodne menjave blaga in storitev, predvsem z državami Evropske skupnosti, pri čemer ugotavljamo, da pravila glede elektronskega poslovanja in veljavnosti elektronskih listin niso urejena enotno. Navedeno seveda lahko privede do večjih problemov in negotovosti z vidika davčnih obremenitev davčnega zavezanca v primeru davčnega inšpekcijskega nadzora.

Zato v pobudi "Izstavljanja in prejemanja e-računov v e-regiji« (eInvoicing in eRegion) vidimo predvsem možnost, da se tovrstne razlike, ki predstavljajo določeno oviro v mednarodnem e-poslovanju, najprej ugotovijo, v drugi fazi pa, da se dogovorimo, kako tovrstne razlike zmanjšati oziroma se jim »izogniti« na način skupnega dogovora na mednarodni ravni glede upoštevanja in priznavanja določenih razlik in posebnosti pri e-poslovanju v posameznih državah članicah Skupnosti. Mislimo, da bi bila tovrstna rešitev dobra za davčne zavezance in davčne uprave, hkrati pa bi vplivala na hitrejši razvoj e-poslovanja na mednarodni ravni.

10 Izdajanje in prejemanje e-računov v e-regiji: Vidik podjetja SRC.SI d.o.o.

*Dr. Tomaž Domajnko, direktor razvoja in raziskav
Tomaz.Domajnko@SRC.si
SRC.SI, Sistemske integracije, d.o.o., Ljubljana*

Podjetje SRC.SI, sistemski integrator, ki s svojimi storitvami in rešitvami partnerjem ponuja konkurenčno prednost v poslovnem okolju, postaja iz dneva v dan bolj konkurenčno. Zato gledamo na pobude, ki imajo potencial, da pomembno vplivajo na poslovanje podjetij, kot priložnost ponuditi svojim partnerjem še večjo konkurenčno prednost.

V podjetju smo prepričani, da pobuda izstavljanja in prejemanja e-računov v kontekstu e-regije predstavlja eno izmed pomembnejših pobud poenostavljanja poslovanja podjetij. Prepričani smo, da lahko vsako podjetje, tako majhno kot veliko, s poenostavitjo procesov izstavljanja in prejemanja računov izboljša svoje poslovanje. Zavedati se moramo skupnih stroškov izstavljanja računov, ki so precej večji kot neposredno zaznani materialni stroški in stroški distribucije računov. Ne smemo pa pozabiti tudi stroškov na strani podjetja prejemnika, ki so povezani s fizično distribucijo, ponovnim vnosom podatkov, morebitnimi napakami pri vnosu ter posledičnega daljšega odzivnega časa.

Verjetno najvažnejši vidik celotne pobude je odgovor na vprašanje, ali je mogoče zagotoviti dovolj velik obseg sodelujočih podjetij in institucij, da se ustvari premik v miselnosti večjega dela družbe. V podjetju namreč menimo, da bo potrebno preko vzpostavitve vzorčnih delujočih skupin podjetij ustvariti pozitivno sliko rezultatov iniciative kot osnovo za vključitev večjega števila podjetij. Hkrati s tehnološkimi standardi in dogovori med ponudniki storitev je potrebno aktivno sodelovati tudi z nadzornimi organi in tako ustvariti vzpodbudno okolje. Smo mnenja, da imamo v Sloveniji danes na voljo vse gradnike, ki s tehnološkega vidika lahko zagotovijo uspešnost rešitev. V državi imamo vzpostavljene: standarden elektronski račun, varne in zanesljive elektronske kanale in množico akterjev, ki so pripravljeni na skupno sodelovanje. Zato predlagamo, da obstoječe gradnike privzamemo kot osnovo za razvoj nabora storitev in vzpostavimo procese nadzora nad standardi. Na osnovi takega konsenza se nato lahko v različnih sredinah razvije nabor konkurenčnih, a skladnih storitev. To pa je osnova, da bodo tudi poslovni uporabniki videli svoje prednosti in priložnosti.

Seveda pa postane vidik oblikovanja konsenza še bolj pomemben, ko o pobudi razmišljamo v kontekstu e-regije. Sodelovanje podjetij in institucij iz več držav s seboj prinese veliko priložnost za ponudnike storitev in rešitev, hkrati pa tudi poveča zahtevnost usklajevanja pravnih in upravnih vidikov izstavljanja in prejemanja e-računov. Zato predlagamo nadaljevanje že začelih korakov, da izkoristimo vso pozitivno voljo državnih institucij in posameznikov, da kot država s svojimi predlogi aktivno vplivamo tako na nivoju regije kot tudi celotne Evropske Unije v smeri vzpostavitve pogojev za e-regijo.

11 Vloga živega laboratorija (LivingLab) pri pospeševanju uvajanja izstavljanja in prejemanja e-računov za povečanje konkurenčnosti organizacije, Slovenije in e-regije

*Kristina Bogataj, univ. dipl. org., asistentka
Kristina.Bogataj@FOV.Uni-Mb.si
Dr. Andreja Pucihar, docentka in vodja Laboratorija za e-tržnice
Andreja.Pucihar@FOV.Uni-Mb.si
Središče za e-poslovanje, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru*

Z vidika enotnega evropskega trga in uporabe enotne valute evro in s tem v zvezi skupnega enotnega plačilnega prostora se kažejo priložnosti za izdajanje in prejemanje e-računov, ki povečuje konkurenčnost organizacij, Slovenije in celotne e-regije. Priložnosti izhajajo predvsem iz pospešene in cenejše izvedbe zadevnih procesov.

Možne težave lahko izvirajo iz nepoznavanja priložnosti, ki jih omogoča izdajanje in prejemanje e-računov, kar je možno še posebej pričakovati pri majhnih in srednje velikih organizacijah.

Za razširjanje spoznanj o priložnostih, ki jih omogočajo e-procesi, imajo univerze, fakultete in »živi laboratoriji« pomembno vlogo za javnost in še posebej za organizacije. Na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru deluje Središče za e-poslovanje. Njegove aktivnosti so usmerjene v povezovanje podjetij, vladnih organizacij, univerz in ponudnikov tehnologije pri uvajanju e-poslovanja v organizacijah. V njegovem okviru delujejo štiri »živi laboratoriji«, med njimi tudi živi laboratorij za izdajanje in prejemanje e-računov. Namen živih laboratorijev je povezovanje raziskovanja, razvoja in uporabe in s tem ustvarjanje multidisciplinarnega raziskovalnega in testnega okolja, prijaznega uporabniku. Uporabniki lahko v živih laboratorijih preizkušajo in uporabljajo najnovejše tehnologije, ki omogočajo e-poslovanje na novih področjih.

V tem laboratoriju imamo na voljo tehnologijo, ki uporabnikom omogoča izdajanje in prejemanje e-računov med organizacijami v Sloveniji in čez meje. Tako se povezujemo tudi s tovrstnimi laboratoriji v regiji. Zastavljene so priprave za preizkušanje izmenjevanja e-računov čez mejo. V akcijo bodo vključene univerze v Gradcu, Mariboru in Trstu v povezavi z podjetji, ustreznimi vladnimi organizacijami in ponudniki rešitev. Sodelovala bodo podjetja na obeh straneh meja. V ta namen smo zainteresirani za dogovor z nekaj obmejnimi občinami v Sloveniji, ki imajo interes za pospešitev razvoja e-poslovanja občine in e-povezovanje zlasti manjših podjetij v občini z njihovimi partnerji čez mejo. Občine bodo pri tem lahko odigrale pomembno vlogo pri ustvarjanju vzdušja za sodelovanje, spremljanje dosežkov in izmenjevanje izkušenj z drugimi občinami v Sloveniji in z obmejnimi občinami v sosednji državi. Konkretnější načrt izvedbe tovrstnih povezav bo opredeljen na delavnici "2nd International Workshop on LivingLabs in eRegion" (<http://eCenter.FOV.Uni-Mb.si/eLivingLabWorkshop>) 10. novembra na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju in na Merkurjevem dnevu 11. novembra 2005 v Naklem (<http://eCenter.FOV.Uni-Mb.si/MerkurDay/Program>).

Priložnosti za razširjanje tovrstnih spoznanj vidimo tudi v okviru dogodkov, ki jih organizira Središče za e-poslovanje: Blejska konferenca o e-poslovanju (<http://www.BledConference.org>). Na omenjenih dogodkih je tematika izdajanja in prejemanja e-računov bogato zastopana. Tematsko povezani paneli in delavnice omogočajo izmenjevanje mnenj in izkušenj med predstavniki podjetij, ponudniki tehnologij in državno upravo.

Omeniti velja tudi razširjanje spoznanj o priložnostih izmenjevanja e-računov v pedagoškem procesu. Pri predmetu Poslovni informacijski sistem se je v mesecu oktobru 2005 sedemdeset izrednih študentov seznanilo s tematiko izdajanja in prejemanja e-računov in uporabilo program, ki omogoča elektronsko izmenjevanje računov. V okviru seminarske naloge bodo študenti nastopili kot trojice in vsaka izmed njih bo za dve izbrani partnerski organizaciji, ki sta v odnosu kupec – prodajalec, izdelala predlog rešitve in jo prikazala naročnikoma v obeh organizacijah. Na ta način se spoznanja o novih področjih e-poslovanja razširjajo v organizacije tudi preko študentov. V tekočem študijskem letu se bo s takim načinom dela srečalo še več skupin študentov.

12 Vzpostavljanje e-regije: priložnosti povezovanja podjetij, vlad in univerz za povečevanja konkurenčnosti

*Dr. Jože Gričar, redni profesor in direktor
Gricar@FOV.Uni-Mb.si*

Središče za e-poslovanje, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru

Na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru se s problematiko povezovanja organizacij z uporabo računalnikov ukvarjamo od jeseni 1987. Skupina raziskovalcev v Sloveniji je spomladi 1988 sprožila pobudo za vzpostavitev Slovenskega projekta za računalniško izmenjevanje podatkov – rip (Electronic Data Interchange – EDI). Podlaga za vzpostavitev projekta je bila strokovna ocena pomena ripa za Slovenijo, ki je bila predstavljena petdesetim udeležencem na delovnem sestanku skupine v Ljubljani istega leta. Naslednje leto je bilo v juniju objavljeno drugo poročilo projekta na sestanku na Bledu, ki se ga je udeležilo 120 predstavnikov podjetij, vladnih organizacij in fakultet. Po tem sestanku je dozorel sklep, da se v juniju 1990 organizira tretji sestanek z mednarodno udeležbo, ki je bil poimenovan »Tretja konferenca o računalniškem izmenjevanju podatkov«. Od tedaj je mednarodna konferenca na Bledu vsako leto (Bled eConference: <http://www.BledConference.org>).

V teku let se je njeno področje razširilo od izmenjavanja podatkov na medorganizacijsko povezovanje, nato v elektronsko poslovanje in e-poslovanje. Devetnajsta Blejska e-konferenca v juniju 2005 ima naslov «eValues». Sestavine njenega programa so zopet e-regija in poslovanje preko meje. Usmerjena je v problematiko povezovanja »e« dejavnosti s posebnim poudarkom nastajajočim e-regijam. Z e-regijo je mogoče razumeti celoto e-povezanih organizacij bližnjih držav v krogu 200 do 500 kilometrov. Mogoče pa je že videti širšo celoto regij, ki so medsebojno povezane z razpoložljivimi e-tehnologijami (eAmber & eSilk Road Regions Meeting: Business and Government Executives & Professors' Commitment To Making A Difference: <http://www.BledConference.org/eAmber&eSilkRoad>). Tako povezane e-regije je mogoče videti kot sestavine nastajajočega evropskega informacijskega prostora.

Za nastanek in delovanje Blejske e-konference je bil kritično pomemben Slovenski projekt e-poslovanje (<http://eCenter.FOV.Uni-Mb.si/ecomENG/Research/organizationsProj.htm>). Iz njegovega okvira je poleti 1990 izšel prvi laboratorij za računalniško izmenjavanje podatkov in na podlagi rezultatov njegovega delovanja Središče za e-poslovanje (<http://eCenter.FOV.Uni-Mb.si>) v februarju 1995.

Od izmenjavanja dokumentov med dvema medsebojno povezanima računalnikoma se je izmenjavanje listin razširilo na vključevanje poslovnih partnerjev na internet. Nastala so celovita področja e-poslovanja, ki so medsebojno sicer povezana, vendar tudi zelo različna: podjetja med seboj, podjetja z vladnimi organizacijami, podjetja s potrošniki, vlada z državljanji.

Za spodbujanje uvajanja e-poslovanja v Sloveniji so bile pomembne prototipne rešitve za posamezne vrste poslovnih listin: e-naročilo in e-potrditev naročila, e-plačilni nalog, e-račun, e-carinska deklaracija. V zadnjih letih se je delovanje Središča za e-poslovanje razširilo na celovitejše spremljanje e-dejavnosti. Nastali so laboratoriji za e-tržnice, e-oskrbovanje, e-sodelovanje (Living laboratory: a meeting point of researchers, developers and users active or interested in "e" <http://www.eLivingLab.org>).

Za raziskovalce in razvijalce je lahko zanimivo spoznanje, da je bilo zaporedje uvajanja posameznih poslovnih e-listin drugačno od pričakovanega. Pričakovali smo, da bo razvoj sledil naravnemu toku procesa: od naročila in potrditve naročila do računa in na koncu plačilnega naloga. Zdaj je že mogoče videti, da gre masovna uporaba e-listin ravno v nasprotni smeri. Podobno kot v vrsti najbolj e-razvitih držav se tudi v Sloveniji v poslovanju med organizacijami najbolj masovno uporablja e-plačilo. Vse več je znamenj, ki nakazujejo, da se sedaj odpira pospešeno uvajanje e-računov, kar nakazuje tudi pobuda Finske in Slovenije za izstavljanje in sprejemanje e-računov v živem laboratoriju (Finland & Slovenia eInvoicing LivingLab Initiative: <http://eCom.FOV.Uni-Mb.si/eInvoicing>). Ko bodo v velikih in zlasti tudi manjših podjetjih na veliko uporabljali e-račune, bo širše odprta pot uvajanju e-naročil in z njimi povezanih e-katalogov.

Vloga vlade je pomembna za razvijanje e-poslovanja v državi. Zelo očitno je to dokumentirano z razvojem e-poslovanja v ZDA, ki ga je sprožil memorandum predsednika Clintona v oktobru 1993. Tedaj je naložil vsem vodjem ministrstev in vladnih agencij, da se pripravijo na razpis javnih nakupov manjše vrednosti v vrednosti manj kot 25.000 USD (http://www.estrategy.gov/committee_docs/creport.pdf). Organizacije so se morale do januarja 1997 usposobiti za objavo e-razpisa, sprejem e-ponudbe, izstavitev e-naročila, sprejem e-računa in izstavitev e-plačilnega naloga. To je bil nalog samo vladnim organizacijam, vendar so ga v gospodarstvu dobro razumeli in se na spremenjeno stanje pripravili. Z novim načinom poslovanja so vsi pridobili in izrazito povečali učinkovitost medorganizacijskega poslovanja.

Idejo o e-regiji je prvič ponudila slovenska delegacija v odboru »Tehnologije informacijske družbe« Evropske komisije (Information Society Technologies Committee – ISTC, <http://www.cordis.lu/ist>) na sestanku odbora v Bruslju 20. septembra 2000. Povezala jo je s problematiko sodelovanja držav pristopnic v Evropsko unijo. Ta usmeritev je bila kasneje dopolnjevana na mednarodnih sestankih direktorjev podjetij in vladnih organizacij regije v letih 2001 – 2005, ki so izšli iz spoznanj dveh delavnic predstavnikov organizacij iz Avstrije, Italije, Madžarske in Slovenije v letu 2001. Delavnici sta bili 27. marca v Budimpešti in 30. maja v Kopru. O tem so bili objavljeni članki v tematskih številkah revije Organizacija: Izraba e-poslovanja za povečanje konkurenčnosti (Organizacija št. 3, letnik 2002, 2003, 2004, <http://www.fov.uni-mb.si/mzalozba/revija.htm>). Problematiko povezovanja v regiji je za strokovno javnost v Sloveniji prvič odprlo peto slovensko posvetovanje direktorjev podjetij in vladnih organizacij v Ljubljani v marcu 2002 in razširjeno šesto posvetovanje v aprilu 2003 (<http://eCom.FOV.Uni->

Mb.si/Direktorji). O nameri vzpostavljanja e-regije je bila slovenska javnost seznanjena s posebno »e« priložno časopisa Delo »e-Slovenija, e-regija, e-Evropa« (junij 2003).

Pravilnost tovrstne usmeritve potrjuje sestanek z ekonomskimi svetniki veleposlaništev držav Srednje in Jugovzhodne Evrope v Sloveniji ter svetniki Evropske unije, Kitajske, Združenega kraljestva in ZDA na Ministrstvu za zunanje zadeve 9. marca 2004. Sestanek je pripravil Oddelek za evropske integracije in ekonomske odnose Ministrstva za zunanje zadeve skupaj z Univerzo v Mariboru.

Tematika e-regije je vključena v programe sestankov direktorjev podjetij in vladnih organizacij o razvoju e-poslovanja preko mej. Sestanki so v Sloveniji 2-krat letno od leta 2001 dalje. Vloga vlad držav regije je velika pri razvijanju e-regije. Težava bo v tem, da bodo morale odprto in zavzeto sodelovati. Zlasti pomembno bo poenostavljanje postopkov in procesov v poslovanju preko meje. Za regijo je pomembno, da je kot celota držav konkurenčna v primerjavi z drugimi regijami v Evropi in širše v mednarodnih povezavah. Podobno kot velja za državo, velja tudi za regijo držav: male lahko postanejo e-velike (Electronic Commerce: Setting The Agenda For Economic And Social Growth: The Bled Manifesto, by Peter G.W. Keen, June 2004: <http://www.BledConference.org/BledManifesto>).

Za razvoj e-regije bo potrebno zagotoviti ustrezno povezano infrastrukturo bližnjih držav. Potrebne bodo dodatne in nove informacijske tehnologije. Ker bodo omogočale koordinacijo velikega števila organizacij, posameznikov jim bomo morda rekli koordinacijske tehnologije. Za pospešitev takega razvoja je priporočljivo vzpostavljanje živih laboratorijev v regiji, kot so ugotavljali udeleženci 2. mednarodne delavnice 10. novembra 2005 (2nd International Workshop on LivingLabs in eRegion, November 10: <http://eCenter.FOV.Uni-Mb.si/eLivingLabWorkshop>).

V nadaljnjem razvoju e-poslovanja v e-regiji lahko pričakujemo jasnejše izpostavljeno zahtevo po povečani inovativnosti. Vidimo jo lahko iz vsaj dveh zornih kotov. Prvi: e-poslovanje omogoča inovativne načine poenostavljenega poslovanja, nove poslovne modele. Drugi: v obstoječe rešitve e-poslovanja je treba vnesti inovativne tehnologije in inovativne načine njene uporabe. K temu nas lahko spodbudijo poročila o nujnosti dopolnitve Lizbonske strategije in vrsta poročil iz Evropske unije in ZDA,. Na primer: Building critical mass in cross-border innovation: <http://www.cordis.lu/ist/istag.htm>; InnovateAmerica – National Innovation Initiative Report: Thriving in a world of challenge and change: http://www.compete.org/pdf/NII_Final_Report.pdf.

To smer je nakazala tudi konferenca direktorata za podjetništvo Evropske komisije, ki z naslovom prvič jasno povezuje inovativnost z e-poslovanjem (European Conference on Innovation and e-Business, Brussels, May 26-27, 2005: http://europa.eu.int/comm/enterprise/innovation/e-business_en.htm).

Literatura in viri

Usmeritve in poročila

Report and Recommendations of CEN/ISSS eInvoicing Focus Group on Standards and Developments on electronic invoicing relating to VAT Directive of 2001/115/EU. Final Report by 15th September 2003
www.eh.svekom.se/nyheter/final%20e-invoicing%20report.pdf

Benchmarking the Information Society - SIBIS", Country Report Slovenia, report, version 1.0, Yuly 2003, dosegljivo na: www.sisplet.org/ris/uploads/publikacije/2003/slovenia_cremonti.pdf

Council Directive on eInvoicing 2001/115/EC of 20. december 2001, dosegljivo na: http://www.editel.cz/download/council_directive.pdf

Pobude za izdajanje in prejemanje e-računov v Skandinaviji

Finvoice - the electronic invoice of the Finnish Bankers' Association
<http://www.FBA.fi/Finvoice>

eInvoicing in Finland. Published by Enterprise Ireland at
<http://www.ebusinesslive.ie/newsletter/Story/4/117/ob.html/116>

How Banks Enable STP - Straight-Through-Processing In Business Processes. Workshop of the 17th Bled eConference eGlobal,
Co-chairs: Kari Korpela & Franc Bracun, June 22, 2004,
<http://ecom.fov.uni-mb.si/ECOMFrames.nsf/pages/bled2004>

Izdajanje in prejemanje e-računov, Danska
<http://oio.dk/xml/standardisering/eHandel/materialer/OIOXMLeInvoice>
<http://oio.dk/xml/standardisering/eHandel/materialer/OIOXMLeInvoice/faq>
<http://purl.oclc.org/NET/OIOXMLeFaktura/validator>

Izdajanje in prejemanje e-računov, Švedska
<http://www.e-bsn.org/portal/content/documents/pdf/BledProgram.pdf>
http://oio.dk/files/20050519_SE_Status_on_the_implementation_of_eOrdering_eInvoicing.ppt
http://tieke.fi/mp/db/file_library/x/IMG/1247/file/7.ElectronicinvoicinginSweden.pdf

Elektronsko poslovanje (17.11.2005), dosegljivo na:
<http://www.siol.si/index.php?id=441>

Pravna pojasnila glede ureditve elektronskega podpisa (24.11.2004), dosegljivo na:
www.gov.si/ca/pravnapojasnila.htm

Damjan, M., (2004): Cross border eInvoicing in Region. Merkur day 2004, October 22, 2004
<http://ecom.fov.uni-mb.si/MerkurDay2004/program.htm>

King, P., (2003): "Burn that paper! – net Match revolutionises accounts payable processing", December 2003, iStart – New Zealand's e-Business portal, dosegljivo na
www.istart.co.nz/index/HM20/PC0/PVC197/EX295/AR25181

Zupančič, D., (2004): "Cross-border eInvoicing in eRegion – Companies & Chambers of Commerce Perspective". Merkur day 2004, October 22, 2004, dosegljivo na:
<http://ecom.fov.uni-mb.si/MerkurDay2004/program.htm>

PRILOGE

**4th Business and Government Executive Meeting
on Cross-border eCommerce Development in the Region**

Conference Room, SKB Bank – Société Générale Group, Ljubljana, Slovenia
Thursday, October 24, 2002, 9.00 - 17.00

Sponsored by: Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, Slovenia
Ministry of Education, Science, and Sport, Republic of Slovenia
Ministry of Information Society, Republic of Slovenia

Participating Countries:

Austria, Croatia, Czech Republic, Italy, Slovak Republic, Slovenia, The Netherlands, Yugoslavia

P r o g r a m

**Wednesday, October 23, Grand Hotel Union,
Ljubljana**

18.00

**University Executives Signing a Letter of Intent
on Cooperation in eCommerce Research &
Teaching in the Region**

Introductory Remarks

Dr. Pero Lu in, Professor & Vice Rector

University of Rijeka, Croatia

Remarks by Signatories:

Dr. Paolo Inchingolo, Professor & Deputy Rector

University of Trieste, Italy

Dr.  eljko Knez, Professor & Acting Rector

University of Maribor, Slovenia

Dr. Pero Lu in, Professor & Vice Rector

University of Rijeka, Croatia

Dr. Friedrich M. Zimmermann, Professor & Vice
Rector

Karl-Franzens University Graz, Austria

19.00

Reception and dinner sponsored by

Dr. J zsef Gy rk s, State Secretary

Ministry of the Information Society, Republic of
Slovenia

Thursday, October 24

9.00 – 9.20

Welcome to the Meeting's Participants

Mrs. Cvetka Sel ek, univ.dipl.econ., President
SKB banka d.d. - Société Générale Group, Ljubljana,
Slovenia

Dr.  eljko Knez, Professor & Acting Rector

University of Maribor, Slovenia

Dr. Niko Herakovi , State Undersecretary & Head

Department for International Scientific Cooperation,
Ministry of Education, Science, and Sport, Republic
of Slovenia

9.20 – 10.30

**Relevance of Regional Cross-border eCommerce
Development**

Dr. J zsef Gy rk s, State Secretary

Ministry of the Information Society, Republic of
Slovenia

Dr. Erastos Filos, Work Program Coordinator, New
Methods of Work and Electronic Commerce
Directorate-General Information Society, European
Commission.

Du an Zupan i , Univ.Dipl.Eng., Advisor to the
President

Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

Dr. Antonio Sfiligoj, Head

Friuli Venezia Giulia Innovation Business Center,
Italy

11.00 – 12.30

**Panel: Issues in Cross-border eProcurement
Development**

Chair:

Dr. Jo e Gri ar, Professor & Director
eCommerce Center, Faculty of Organizational
Sciences, University of Maribor, Slovenia

Panelists:

Dr. Walter Ukovich, Professor & Head, Vice Director
Department of Electrical Engineering, Electronics,
and Informatics, University of Trieste, Italy

Mag. Viktor Vauhnik, Member of the Management
Board & Director of Marketing and Subsidiary
Companies

Merkur - Trade and Services, Slovenia

Mr. Slavko Vidic, Member of the Board and Deputy
President

Iskraemeco, Kranj, Slovenia - to be confirmed

Mr. Zlatko Jamnik, Director, Payment Systems

Mag. Martin Mihel i , Director eBanking

SKB banka d.d. - Société Générale Group, Slovenia

Dr. Rudolf Pozgay, Chairman

Slovakpro - Slovak National Coordination Centre for
Electronic Commerce and Trade Facilitation, Slovak
Republic

13.30 – 15.00

**Panel: Issues in Using Smart Cards for Personal
Identification and Health Care Insurance in the
Region**

Co-chairs:

Mr. Marjan Su elj, Univ.Dipl.Psuh., Assistant to
Director General, Health Insurance Card System
Health Insurance Institute of Slovenia

Dr. Ale  Dobnikar, State Undersecretary
Government Center for Informatics, Republic of
Slovenia

Presenters:

Dr. Mladen Mauher, Chairman

Office for Internet Infrastructure Development,
Government of the Republic of Croatia, Croatia

Sini a Varga, D.M.D., Assistant Minister

Board of Professional Medical Affairs, Ministry of
Health, Republic of Croatia

Mr. Jiri Ochozka, Dipl. Eng., Director
APROKS Ltd, Praha, Czech Republic

Dr. Francesco Sicurello, Head of Informatics Unit
CNR-Institute of Biomedical Technologies, Italy

Mr. Johann Theiler, Dipl. Eng., Managing Director
SV Chipkarten Betriebs- und Errichtungsges. m.b.H.,
Vienna, Austria

15.30 – 17.00

The Role of eBusiness Center of Excellence in Regional Development

Chair:

Dr. Otto Petrovic, Professor & evolaris, eBusiness Competence Center Chairman of the Board
Karl-Franzens University Graz, Austria

Presenters:

Dr. Juraj Banský, Professor
Faculty of Electrical Engineering and Informatics,
Technical University of Kosice, Slovak Republic

Dr. Harry Bouwman, Associate Professor
Information and Communication Technology, Faculty
of Technology, Policy and Management, Delft
University of Technology, The Netherlands

Dr. Dragan Čišić, Assistant Professor & Chair of
University Informatics Committee

Head, Department of Electronics, Maritime
Communications and Computers,
Faculty of Maritime Studies, University of Rijeka,
Croatia

Dr. Paolo Inchingolo, Professor & Delegate of
Rector

Department of Electrical Engineering, Electronics,
and Informatics, University of Trieste, Italy

Dr. Borislav Jošanov, Professor
Novi Sad College of Business, Yugoslavia

Dr. Miroљjub Kljajić, Professor and Head
Integral Multicriteria System for Decision Support in
Enterprise Research Program

Faculty of Organizational Sciences, University of
Maribor, Slovenia

Dr. Heinrich C. Mayr, Professor & Director
eBusiness Institute, University Klagenfurt, Austria

The 5th Business & Government Executive Meeting on Cross-border eCommerce Development in the Region: Single Electronic Market in the Region

Monday, June 9, 2003, Hotel Toplice, 14.00 – 15.30 & 16.00 – 17.30

16th Bled eCommerce Conference »eTransformation«

Bled, Slovenia, June 9 - 11, 2003

P r o g r a m

Co-chairs:

Jozsef Gyorkos, State Secretary
Ministry of the Information Society, Republic of
Slovenia

Jožko Čuk, President
Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

Jože Gričar, Professor & Director
eCommerce Center, Faculty of Organizational
Sciences, University of Maribor, Slovenia

14.00 – 15.30

Government Perspective

Presenters:

Issues in Cross-border eCommerce - Czech Republic Perspective

Vladimir Šiska, Deputy Minister
Ministry of Informatics, Czech Republic

Development of an Information Society in South East European Region - Activities of the Stability Pact eSEEurope Initiative

Marijana Vidas-Bubanja, Chair
eSEEurope Initiative, Serbia and Montenegro

Commercial Counsellor's Perspective on Cross- border eCommerce Development in the Region

Julian Bedingfield, Deputy of the Ambassador &
Head of Commercial Section
Embassy of the United Kingdom of Great Britain and
Northern Ireland in Ljubljana

Silvio I. Gonzalez, Economic Officer
Embassy of the United States of America in Ljubljana

Georg Krauchenberg, Commercial Counsellor
Embassy of the Republic Austria in Ljubljana

Opportunities for Cross-border Health Care Smart Card Usage

Marjan Sušelj, Assistant to General Manager, Health
Insurance Card System

Health Insurance Institute of Slovenia

Opportunities for Cross-border Exchange of Car Accident eReport

Ljubo Zajc, Head, Traffic Police

Andrej Bračko, Head of Informatics Centre,
Counsellor to the Government

Police, Ministry of Interior, Slovenia

Goran Šušnjar, IT Director

Triglav, Insurance Company, Slovenia

16.00 – 17.30

Business Perspective

eCommerce Development in the Region – Serbia & Montenegro Business Perspective

Danilo Tomić, Vice President

Regional Chamber of Commerce Novi Sad, Serbia &
Montenegro

eCommerce Development in the Region – Italy Business Perspective

Antonio Sfiligoj, Head

Friuli Venezia Giulia Innovation Business Center,
Italy

Manufacturing Company's Interest in Cross- border eCommerce

Marina Lindič, Purchasing Manager

Trimo, Slovenia

Opportunities for eSigned XML-based Invoice in Cross-border eCommerce in the Region

Andrej Guštin, Senior Consultant

CREA, Slovenia (presenter)

Igor Hudin, IT Director

Post of Slovenia

Andja Komšo, IT Director

Tax Administration, Ministry of Finance, Slovenia

Participants:

Miklos Biro, Associate Professor

Department of Information Systems and Technology
Transfer Center, Budapest University of Economic
Sciences and Public Administration, Hungary

Franc Bračun, Executive Director & Senior Lecturer
Branch Network, Abanka Vipava & Faculty of
Organizational Sciences, University of Maribor,
Slovenia

Boris Cizelj, Director
SBRA - Slovenian Business & Research Association,
International Non-Profit Association, Belgium
Wieslaw Czynowicz, Professor & Adviser to the
President
Warsaw University of Commerce & Polish Customs
Brokers Agencies Association, Poland
Jožef Drofenik, State Undersecretary & Head
Sector for Economic Relations, Ministry of Foreign
Affairs, Republic of Slovenia
Georg-Dieter Gotschlich, Consultant
Customs Consulting, Germany
Primož Gričar, Sales Manager
IDS Scheer, Slovenia
Ariana Grobelnik, IT Director & eSlog Project
Manager
Chamber of Commerce and Industry of Slovenia
Vasja Herbst, Regional Director for Adriatic Region
ORACLE Software, Slovenia
Čedo Jakovljevič, Director
Infotehna, Slovenia
Ilija Janoski, Head
International Relations Department, Customs
Administration, Macedonia
Berislav Jurčić, Commercial Counsellor
Embassy of the Republic of Croatia in Ljubljana

Christian Kittl, Head of Unit Business Models
Evolaris, eBusiness Competence Center, Austria
Altan Kucukcinar, Information Society Policy Expert
Information Society Technologies – IST, The
Scientific and Technical Research Council of Turkey
Samo Krivic, General Manager
WLW - Wer Liefert Was, Slovenia
Marija Lazarevič, Commercial Counsellor
Embassy of Serbia & Montenegro in Ljubljana
Milan Martinović, Head
Centre of Informatics and ADP, The Customs
Administration of Montenegro

Ivo Oman, Member of the Board & Technical
Director
DELO, Newspaper House, Slovenia
Otto Petrovic, Professor & Chairman of the Board
Karl-Franzens University Graz & evolaris, eBusiness
Competence Center, Austria
Miho Pitarevič, Deputy Minister
Ministry of Maritime, Transportation, and
Communications, Croatia
Janez Stajniko, Director
eBanking and TeleBanking Department, Nova
Kreditna banka Maribor d.d., Slovenia
Diana Šimić, Deputy Minister
Ministry of Science and Technology, Croatia
Andrej Tavčar, Country Operations Manager
IBM Slovenia
Antonella Tomasi, Manager
e-Commerce Competence Center, Insiel SpA, Italy
Mitja Trampuž, Head
eCommerce Unit, Microsoft Adriatics, Slovenia
Walter Ukovich, Professor & Head
Vice Director, Logistics, Department of Electrical
Engineering, Electronics, and Informatics, University
of Trieste, Italy
Janez Uplaznik, Director
Mikropis Holding, Slovenia
Ivan Voh, Motor Third Party Liability and Guarantee
Fund
Slovenian Insurance Association
Ivan Žerko, President
SRC.SI, Systems Integration, Slovenia
Zoran Zorko, Director
ZZI Ltd, Consulting and Engineering, Software
Production and Sale, Slovenia
Dušan Zupančič, Counsellor of the President for
Information Society
Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

**6th Business and Government Executive Meeting
on Cross-border eCommerce Development in the Region**
Conference Room, Chamber of Commerce and Industry of Slovenia
Ljubljana, Slovenia, Thursday, October 16, 2003
Program

Wednesday, October 15, 2003

17.00 – 18.30 Grand Hotel Union, Ljubljana

**eCare Project Meeting
STRAPAMO - STRATEGISCHE PARTNESCHAFTEN MIT
MITTEL- UND OSTEUROPA**

Introduction:

Mag. Christian Kittl, Head, Business Models Unit
eCare Project Coordinator, evolaris eBusiness
Competence Center, Graz, Austria

Mr Otto Peperna, Head of Unit
International Innovation and Technology, Federal
Ministry for Economic Affairs and Labour, Austria

Dr. Jože Gričar, Professor & Director
eCare Project Partner, eCommerce Center, Faculty
of Organizational Sciences, University of Maribor,
Slovenia

Thursday, October 16

9.00 – 10.30 Plenary Session

**Single European Electronic Market: A Challenge
to Business & Research**

Chair:

Dr. Jože Gričar, Professor & Director
eCommerce Center, Faculty of Organizational
Sciences, University of Maribor, Slovenia & Steering
Committee Member, eBusiness ALADIN – ALpe
ADria university INitiative

Welcome to the Meeting's Participants

Dr. Ivan Rozman, Professor & Rector
University of Maribor

Presenters:

**Relevance of a Single European Electronic
Market to the Countries in the Region**

Dr. Reinhard Büscher, Head of Unit
E-business, ICT industry and services, Enterprise
Directorate-General, European Commission

**Business in the Region Preparing for a Single
European Electronic Market**

Mag. Jožko Čuk, President
Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

Mag. Viktor Vauhnik, Member of the Management
Board & Director of Marketing and Subsidiary
Companies

Merkur - Trade and Services, Slovenia

Dr. Viljem Pšeničny, Secretary General
Chamber of Craft of Slovenia

Slovenian Role in Regional Scientific Cooperation

Mr Albin Babič, 6th Framework Programme
Coordinator

Ministry of Education, Science, and Sport, Republic
of Slovenia

11.00 – 12.30 Parallel Sessions

**Issues in eSigned Invoice Development and
Implementation**

Chair:

Results of the eSLOG Project

Mr Dušan Zupančič, Counsellor of the President for
Information Society

Chamber of Commerce and Industry of Slovenia
Presenters:

eInvoice Standard

Mr Samo Grčman, Adviser

Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

**Activities on Standardization of eSignature and
eArchive**

Dr. Aleš Dobnikar, State Undersecretary
Governmental Center for Informatics, Republic of
Slovenia

VAT Regulations on eInvoice

Ms Andja Komšo, Head of IT Division

Tax Administration, Ministry of Finance, Republic of
Slovenia

PHARE CBRGD Project Proposal

Ms Dubravka Breznik, Adviser

Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

"My Post" Project

Mr Boštjan Lavuger, Deputy Director of IT
Department

Slovenia Post

**eSignature in Austrian companies: How do
Austrian Companies (plan to) Use eSignature**

Mag. Robert Kromer, Consultant

IT Consulting & Coaching GesmbH

Department of Enterprise and Technology, Ministry of
Economic Affairs and Labor, Austria

13.30 – 15.00 Parallel Sessions

Issues in Cross-border ePayments

Chair:

Mag. Franc Bračun, Executive Director & Senior
Lecturer

Branch Network, Abanka Vipava Ltd. & Faculty of
Organizational Sciences, University of Maribor,
Slovenia

Panelists:

Mr Branimir Radomirović, IT Manager

Meridian Bank AD Novi Sad, Serbia & Montenegro

Mag. Erih Skočir, Director

IT Department, Slovene Export Company Ltd.,
Ljubljana, Slovenia

Mr Janez Stajnk, Director

eBanking and TeleBanking Department, Nova
Kreditna banka Maribor Ltd., Slovenia

15.30 – 17.00 Plenary Session

Single European eMarket Development in the Region: Participating Country Government's Perspective

Chair:

Dr. Paolo Inchingolo, Professor & Deputy Rector
Department of Electrical Engineering, Electronics,
and Informatics, University of Trieste, Italy &
eBusiness ALADIN – ALpe ADria university INitiative

Presenters:

Dr. Pavel Gantar, Minister
Ministry of the Information Society, Republic of
Slovenia

H.E. Mr Erwan Fouere, Ambassador

Head of Delegation at the Delegation of the
European Commission in Slovenia

Dr. Mladen Mauher, Head

Office for the Internet Infrastructure Development,
Government of the Republic of Croatia

**The Austrian Cooperation in eCommerce with
Neighbouring Countries: Case STRAPAMO
(STRAtegische PARTneschaften mit Mittel- und
Osteuropa)**

Mr Otto Peperna, Head of Unit

International Innovation and Technology, Federal
Ministry for Economic Affairs and Labour, Austria

**Meeting of the Commercial Counsellors
on Cross-border eRegion Development**

Sponsored by

The Ministry of Foreign Affairs, Republic of Slovenia

& The University of Maribor

Prešernova 25, Ljubljana

Tuesday, March 9, 2004 at 14.00

Program

**1. Relevance of eRegion in Economic Relations
Between Slovenia and Partnering Countries**

Mr Jožef Drofenik, State Undersecretary & Head
Sector for Economic Relations, Ministry of Foreign
Affairs, Republic of Slovenia

**2. Universities Involvement in eRegion
Development – University of Maribor Perspective**

Dr. Ivan Rozman, Professor & Rector
University of Maribor

**3. The 17th Bled eCommerce Conference
"eGlobal": The Meeting Point of eRegion**

Development (June 21-23, 2004,
www.BledConference.org)

Dr. Jože Gričar, Professor and Director
eCommerce Center, Faculty of Organizational
Sciences, University of Maribor

**4. Business & Government Cross-border
eBusiness Cases of Slovenia:**

Port of Koper: Logistics Hub of eRegion

Mr Ernest Gortan, Deputy Director General
Port of Koper

Slovenian Railways in eRegion

Mr Igor Hribar, MBA, Leader of Business
Development & Head
Strategic Marketing Project, Slovenian Railways

Traffic Accident eReport

Mag. Goran Šušnjar, Representative
Slovenian Insurance Association & IT Director,
Triglav, Insurance Company

eHealth Insurance

Mr Marjan Sušelj, Director
Health Insurance Card System Sector, Health
Insurance Institute of Slovenia

**Exploiting Geodetic Data to Support Business in
eRegion**

Mag. Roman Rener, Managing Director
Geodetic Institute of Slovenia

**5. eBusiness ALADIN – ALpe ADria Initiative &
Single European Electronic Market Development:
Universities Role and Contribution**

Dr. Robert Leskovar, Associate Professor

Dr. Miroљub Kljajić, Professor & Head

**Integral Multicriteria System for Decision Support
in Enterprise Research Program**

Faculty of Organizational Sciences, University of
Maribor

6. Discussion

**Challenges in eRegion Development: Commercial
Counsellor's Perspective**

17th Bled eCommerce Conference »eGlobal«
June 21-23, 2004, Bled, Hotel Golf

The 7th Business & Government Executive Meeting On Cross-Border eCommerce Development In The Region

Program

Co-Chairs:

Jožef Drogenik, State Undersecretary & Head Department for Economic Diplomacy, Ministry of Foreign Affairs, Republic of Slovenia

Jože Gričar, Professor & Director eCommerce Center, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor

Speakers Part I:

Dušan Zupančič, Advisor to the President Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

Marko Hren, State Undersecretary Ministry of the Information Society, Republic of Slovenia

Bernard Snoy, Director Working Table II, Stability Pact for South Eastern Europe, Belgium

Freek Posthumus, Manager eBusiness European Association of Craft, Small and Medium-sized Enterprises Brussels, Belgium

Otto Peperna, Head of Unit International Innovation and Technology, Federal Ministry for Economic Affairs and Labour, Austria

Miho Pitarević, Senior Adviser Ministry of the Sea, Tourism, Transportation and Development, Croatia

Grażyna Chorażukiewicz, Commercial Counsellor Economic and Commercial Section, Embassy of the Republic of Poland to the Republic of Slovenia

Mirko Benicky, First Secretary & Head of Trade and Economic Section

Embassy of the Slovak Republic to the Republic of Slovenia

Silvio I. González, Economic Officer Embassy of the United States of America to the Republic of Slovenia

Speakers Part II:

Martin Kopač, Vice President Alpina, Slovenia

Igor Hribar, Services & Business Development Manager

Slovenian Railways

Christer Carlsson, Professor & Director Institute for Advanced Management Systems Research – IAMSR, Åbo Akademi University

Pavle Trdan, IT Executive Director Lek Ljubljana, Slovenia

András Gábor, Associate Professor & Head Department of Information Systems, Director, Technology Transfer Center Budapest University of Economic Sciences and Public Administration, Hungary

Maria A. Wimmer, Associate Professor & eGovernment Teamleader

Institute of Informatics in Business and Administration, University of Linz, Austria

Paolo Inchingolo, Professor & Deputy Delegate Telematics, University Networks and Related External Relations, Department of Electrical Engineering, Electronics, and Informatics, University of Trieste, Italy & Representative of eBusiness ALADIN – ALpe ADria university INitiative

Panel, June 23, 9.00 - 10.30

eBusiness Regional Projects Network: Finland & Slovenia Expansion to eAmber Road Countries

Chair:

Kari Korpela, eBusiness Project Manager Technology Centre Kareltek Inc., Finland

Presenters:

Giuliano Nemarnik, Director South Primorska Regional Development Center, Slovenia

Stanislav Sraka, Director

Sinergija, Pomurje Region Development Agency, Slovenia

Boris Kunilo, Project Manager Small Business Development Centre – SBDC, Slovenia

Kristina Bogataj, Teaching Assistant eCommerce Center, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, Slovenia

Workshop, June 22 11.00 - 12.30

How Banks Enable STP - Straight-Through-Processing In Business Processes

Co-Chairs:

Raimo Näätsaari, Vice President

Head of eBusiness, Nordea, Finland

Franc Bračun, Executive Director & Senior Lecturer Branch Network, Abanka Vipava & Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, Slovenia

Presenters:

Kari Korpela, eBusiness Project Manager Technology Centre Kareltek Inc., Finland

Dušan Zupančič, Counsellor of the President for Information Society

Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

Margaret Tan, Managing Director

Millennium eTrust, Singapore

Merkur Day 2004
6th Undergraduate and Graduate Students in eCommerce Conference
& 8th Business, Government, and University Executive Meeting
On Cross-border invoicing in eRegion
Merkur, Trade and Services Ltd., Naklo, Slovenia, Friday, October 22, 2004

Program

9.00 – 10.30

Plenary session – Presentations

***Business, Government, and University
Cooperation in eRegion Development***

Chair:

Dr. Jože Gričar, Professor & Director
eCommerce Center, Faculty of Organizational
Sciences, University of Maribor, Slovenia

Presenters:

Mag. Marko Svetina, Business-to-Business
eCommerce Project Manager
Merkur - Trade and Services, Slovenia

Mr. Tapani Mikkeli, Deputy Head of Unit, E-
business, ICT industry and services, Enterprise
Directorate-General, European Commission,
European Union

Dr. Bror Salmelin, Head of Unit, New working
environments, Information Society Directorate-
General, European Commission, European Union

Mr. Jožef Drogenik, State Undersecretary & Head
Department for Economic Diplomacy, Ministry of
Foreign Affairs, Republic of Slovenia

Mr. Otto Peperna, Head of Unit
International Innovation and Technology, Federal
Ministry for Economic Affairs and Labour, Austria

Ms. Giulietta Del Fabbro, Senior Executive Officer
Areas of special attention: Education, CEI University
Network (governmental level), CEI Science and
Technology Network, Science and Technology,
Information Technology

Executive Secretariat, Central European Initiative -
CEI Projects, Trieste, Italy

Dr. Andreja Umek Venturini, Counsellor to the
Government
Office for International Cooperation and EU Affairs,
Ministry of Education, Science and Sport, Republic of
Slovenia, Delegate of Slovenia & National Contact
Person for IST Programme of European Union
Mr. Kari Korpela, eBusiness Project Manager
Technology Centre Kareltek Inc., Lappeenranta,
Finland

11.00 – 12.30

Parallel Sessions I

***Cross-border invoicing in eRegion – Companies
& Chambers of Commerce Perspective***

Co-chairs:

Mr. Kari Korpela, eBusiness Project Manager
Technology Centre Kareltek Inc., Lappeenranta,
Finland

Mr. Stanislav Sraka, Director
Sinergija, Development Agency, Moravske Toplice,
Slovenia

Speakers:

Mr. Dušan Zupančič, Counsellor of the President for
Information Society

Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

Mag. Almira Gasser, Project Manager, INTERREG
IIIa

Business Network Carinthia-Slovenia, Austrian
Chamber of Commerce,
Klagenfurt, Austria

Mag. Georg Krauchenberg, Commercial Counsellor
Embassy of the Republic Austria in Ljubljana

Dr. Stefano De Monte, Vice President
Chamber of Commerce, Industry, Crafts, &
Agriculture, Trieste

& Vice President, Association of the Industry of
Trieste Province, Italy

Mag. Maruša Damjan, Secretary
Ministry of Information Society, Republic of Slovenia

Mag. Tomaž Gorenšek, Director IT
Viator & Vektor, International Forwarding and
Transporting Company, Ljubljana, Slovenia

13.30 – 15.00

Parallel Sessions II

***Cross-border invoicing in eRegion – Banks and
Technology Providers Perspective***

Chair:

Dr. Franc Bračun, Executive Director
Branch Network, Abanka Vipava, Ljubljana, Slovenia
Speakers:

Mag. Martin Mihelčič, Director of Card Business &
eBanking

SKB banka d.d. - Société Générale Group

Mr. Kari Korpela, eBusiness Project Manager
Technology Centre Kareltek Inc., Lappeenranta,
Finland

Ms. Andja Komšo, Adviser to the Government
Head, Department for Organization and Development
of Information Technology
Tax Administration, Ministry of Finance, Republic of
Slovenia

Dr. Tomaž Domajnko, Director, IT Research &
Development
SRC.SI, Systems Integration, Ljubljana, Slovenia

Mr. Tomaž Kavčič, Executive Director
eBusiness Unit, S&T Hermes Plus, Ljubljana,
Slovenia

Mr. Janez Uplaznik, Director
Mikropis Holding, Žalec, Slovenia

15.15 – 16.45

Plenary session – Panel Discussion

**Business, Government, and University
Cooperation in eRegion Development – Action
Agenda**

Chair:

Dr. Paolo Inchingolo, Professor & Director
SSIC-HECE, Higher Education in Clinical
Engineering, Department of Electrical Engineering,
Electronics, and Informatics, University of Trieste,
Italy

Panelists:

Dr. Franc Bračun, Executive Director
Branch Network, Abanka Vipava, Ljubljana, Slovenia

Dr. Andrew Deegan, Professor & Head
Department of Management Information Systems,
Quinn School of Business, Faculty of Commerce,
University College Dublin, Ireland

Eng. Pierantonio Salvador, Vice President
Association of the Industry of Province of Udine &
Managing Director, EIDON s.p.a., Ricerka Sviluppo
Documentazione, Udine, Italy

Dr. Jože Gričar, Professor & Director
eCommerce Center, Faculty of Organizational
Sciences, University of Maribor, Slovenia

Mr. Vasja Herbst, Director
Oracle Software, Slovenia

Mr. Kari Korpela, eBusiness Project Manager
Technology Centre Kareltek Inc., Lappeenranta,
Finland

Dr. Dr.h.c. Heinrich C. Mayr, Professor & Dean
Faculty of Economics, Business Administration and
Informatics
Director, eBusiness Institute, University Klagenfurt,
Austria

Mr. Tapani Mikkeli, Deputy Head of Unit, E-
business, ICT industry and services, Enterprise
Directorate-General, European Commission,
European Union

Dr. Bror Salmelin, Head of Unit, New working
environments, Information Society Directorate-
General, European Commission, European Union

Mr. Stanislav Sraka, Director
Sinergija, Development Agency, Moravske Toplice,
Slovenia

**The 9th Business & Government Executive Meeting: Cross-border eCommerce Development within the
eRegion**

June 7, 2005, 14.00 – 15.30 & 16.00 – 17.30, 18th Bled eConference "eIntegration in Action"
Hotel Golf, Bled, June 6-8, 2005

Program

14.00 – 15.30

Co-chairs

Otto Peperna, Head of Unit & Head of Delegation
International Innovation and Technology, Federal
Ministry for Economic Affairs and Labour, Austria

Jože Gričar, Professor & Director
eCommerce Center, Faculty of Organizational
Sciences, University of Maribor

**European Commission - DG Enterprise and
Industry Perspective**

Constantin Andropoulos, Head of Unit

Iordana Eleftheriadou, Principal Administrator
DG Enterprise and Industry, Technology for
innovation; ICT industries and e-business, European
Commission

Austria Perspective

Robert Kromer, Consultant

IT Consulting & Coaching GesmbH, Department of
Enterprise and Technology, Ministry of Economic
Affairs and Labor, Austria

Josef Podlesnig, Member of the Executive Board &
Head of the eBusiness/eInvoice-Working Platform
AustriaPro, Austrian Chamber of Commerce, Austria

Wolfgang Gschwandtner, Executive Officer
EBPP Electronic Bill Presentment and Payment
GmbH, Austria

16.00 – 17.30

Co-chairs

Paolo Inchingolo, Professor of Electronic &
Information Bioengineering
Chair, C.S. in Biomedical Engineering & Director,
Higher Education in Clinical Engineering, DEEI -
University of Trieste, Italy

Jože Gričar, Professor & Director
eCommerce Center, Faculty of Organizational
Sciences, University of Maribor

Slovenia Perspective

Zoran Lemut, IT Manager

Kemofarmacija, Slovenia

Marko Svetina, Business-to-Business eCommerce
Project Manager

Merkur - Trade and Services, Slovenia

Tristan Ažman, Marketing Director

SRC.SI, Systems Integration, Slovenia

Boris Cizelj, Director

SBRA - Slovenian Business & Research Association
& Chairman, Steering Committee, Central and
Southeast European Research, Innovation and
Business (RIB) Network

Italy Perspective

Giuseppe Gerini, IT Systems Director, Head of
Delegation

Giulio Curiel, Manager, eGovernment Competence
Center
Regione Friuli Venezia Giulia, Italy

Stefano De Monte, Vice President
Chamber of Commerce, Industry, Crafts, &
Agriculture, Trieste & Vice President
Association of the Industry of Trieste Province, Italy
Pierantonio Salvador, Vice President
Association of the Industry of Province of Udine &
Managing Director, EIDON s.p.a., Italy
Franco Rota, Vice Secretary General, International
Co-operation,
Miran Pecenik, Member of Board of Directors,
Trieste On-line
Trieste Chamber of Commerce, Italy
Fulvio Sbrojavacca, Manager
Insiel Spa, Italy

Germany Perspective
Peter Bleeck, Manager
Federal Ministry of Economics and Labour,
Information Industry, Application of Information
Technologies, Germany
Bernhard R. Katzy, Professor for Technology and
Innovation Management
UniBw München, Germany
IT Provider Perspective
Goran Radman, Chairman
Microsoft South East Europe, SEE
Embassy Perspective
Daniele Verga, Ambassador
Embassy of Italian Republic in Ljubljana
Georg Krauchenberg, Commercial Counsellor
Embassy of the Republic Austria in Ljubljana

Bled eConference panels

Tuesday, June 7, 9:00-10:30

eBSN workshop on eProcurement-eInvoicing: European experiences and trends

Chair:

Costas Andropoulos, Head of Unit - Technologies
for innovation; ICT industries and e-business,
European Commission

Freek Posthumus, Manager eBusiness, European
Association of Craft, Small and Medium-sized
Enterprises (NORMAPME): "The needs of SMEs in
implementing eInvoicing"

Kari Korpela, eBusiness Project Manager,
Technology Centre Kareltek Inc., Finland: "the Finish
LivingLab initiatives: Regional business case for
eInvoicing"

Tony Meurke, eBusiness policy development,
NUTEK-Swedish Business Development Agency and
Ulrika Obstfelder-Peterson, regional organisation of
Värmland, Sweden: "The Swedish initiatives on
eInvoicing and eProcurement"

Helle Dam Sørensen, Head of Section, Ministry of
Science, Technology and Innovation, Denmark: "e-
invoicing in Denmark"

Antti Eskola, Commercial Counsellor, Ministry of
Trade and Industry, Finland: "Finnish approaches to
promoting the uptake of eInvoicing by SMEs"

Robert Kromer, Consultant, IT Consulting &
Coaching GesmbH & Department of Enterprise and
Technology, Ministry of Economic Affairs and Labour,
Austria: "The Austrian initiative for standardizing a
common e-Billing interface and European
perspectives"

Hannes Selhofer, Project manager of eBusiness
W@atch, Empirica: "Reporting on the special report
of the eBusiness W@atch on eProcurement and the
results of the eInvoicing workshop in Athens"

Tuesday, June 7, 11:00-12:30 Panel

Finland & Slovenia eInvoicing LivingLab: Current Status and Expansion Opportunities in eRegion

Co-chairs:

Kari Korpela, eBusiness Project Manager
Technology Centre Kareltek Inc., Finland

Franc Bračun, Executive Director & Senior Lecturer
Branch Network, Abanka Vipava & Faculty of
Organizational Sciences, University of Maribor,
Slovenia

Panelists:

Andja Komšo, Undersecretary, Head of IT Division
Tax Administration, Ministry of Finance, Republic of
Slovenia

Tomaž Domajnko, Director IT Research and
Development
SRC.SI, Systems Integration, Slovenia

Martina Hozjan, eBusiness Manager
Organization and Information Technology
Department, Mercator, Slovenia

Gojmir Nabergoj, Manager, Smart Card Project
Banka Koper, Slovenia

Matjaž Šiftar, IT Director
Chamber of Commerce and Industry of Slovenia

Gerd Ponjavič, Database Architect
IT Department, Dnevnik, Slovenia

Matej Kurent, Head of IT Department
Xella Porobeton SI, Slovenia

Cvetka Tinauer, Direktor
EBA – Electronic Business Agency, Slovenia

Finland & Slovenia eInvoicing LivingLab Initiative

<http://eCom.FOV.Uni-Mb.si/eInvoicing>

Advisory Group in Slovenia

Members of the Advisory Group in a country are outstanding professionals interested in an accelerated cross-border eInvoicing implementation in eRegion. They will be informed on the LivingLab's plans and activities, observing the LivingLab's outcomes, and providing suggestions and advise. The members will support objectives creation and proposed solutions implementation cooperating with the similar groups in the neighboring countries contributing to a development of the Single European Information Space.

Mr. Boris Bjelica, Director

Back Office Division, Banka Koper d.d.
<http://www.banka-koper.si/english/index.php>

Mr. Andrej Bošnjak, Executive Manager
Engrotuš d.o.o., Celje

<http://www.tus.si/en/index.php?Nivold=84>

Dr. Franc Bračun, Executive Director & Senior Lecturer

Branch Network, Abanka Vipava & Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor
<http://www.ABanka.si/eng>

Dr. Aleš Dobnikar, State Undersecretary
Ministry of Public Administration, Republic of Slovenia

Dr. Tomaž Domajnko, Director IT Research and Development

SRC.SI, Systems Integration d.o.o., Ljubljana
<http://www.SRC.SI/engl/index.asp>

Mr. Dimitrij Grčar, LLB, State Undersecretary & Head of Unit

Foreign Economic Relations Division, Ministry of the Economy, Republic of Slovenia

<http://www.mg-rs.si/english/index.php>

Dr. Jože Gričar, Professor & Director
eCommerce Center, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor

<http://eCom.FOV.Uni-Mb.si/Gricar>

Mag. Milan Jelovčan, Member of the Management Board & Director of Organization and Informatics

Merkur - Trade and Services d.d. Slovenia
<http://www.Merkur.si/ang/menu.html>

Mr. Franc Kodela, Director
Organization and Information Technology

Department, Mercator d.d., Slovenia
<http://www.mercator.si/podjetje/default.asp?MenuID=630>

Ms. Andja Komšo, Undersecretary, Head of IT Division

Ministry of Finance, Tax Administration of the Republic of Slovenia

<http://www.sigov.si/durs/index.php?lg=en>

Mag. Martin Kopač, Vice President
Alpina d.d., Slovenia

<http://www.alpina.si/en/alpina/?v=uprava>

Dr. Stanko Koželj, President & Associate Professor
Association of Accountants, Treasurers and Auditors of Slovenia & Faculty of Economics, University of Ljubljana, Slovenia

<http://www.rfr.si>

Mr. Boris Kunilo, Project Manager
Small Business Development Centre – SBDC,

Ljubljana, Slovenia

<http://www.PCMG.si/eng/index.html>

Mr. Borut Likar, MBA, Director

Informatics Department, Mobitel, Slovenia

<http://www.Mobitel.si/eng>

Mr. Marjan Maček, Senior Adviser, Tax Control Specialist & eInvoicing

Ministry of Finance, Tax Administration of the Republic of Slovenia

<http://www.sigov.si/durs/index.php?lg=en>

Ivan Mohar, univ. dipl. ekon., Executive director
Accounting and Financial Department

ADRIATIC, zavarovalna družba, d.d., Koper

<http://www.Adriatic.si>

Mauricio Olenik, Head

eBanking Department, Bank Austria Creditanstalt Slovenija d.d.

<http://www.ba-ca.si>

Mag. Ivo Oman, Member of the Board & Technical Director

DELO d.d., Newspaper House, Slovenia

<http://www.Delo.si>

Mag. Mateja Sajovic, Director

Information Center, Health Insurance Institute of Slovenia

<http://www.ZZZS.si>

Mr. Stanislav Sraka, Director

Sinergija, Development Agency, Moravske Toplice

<http://www.ra-sinergija.si>

Mr. Denis Stepančič, Director, Organizational Development and IT

Trimo d.d., Engineering and Production of Prefabricated Buildings, Slovenia

http://www.Trimo.si/client/index_en.php

Dr. Cvetka Tinauer, Director

EBA, Electronic Business Agency, Ljubljana

<http://www.EBA.si>

Mr. Pavle Trdan, Head of Area 4

Global Information Infrastructure Europe, Novartis

<http://www.Lek.si/eng>

Mrs. Marija Triplat, Senior Director

Marketing and Distribution Retail, Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana

<http://www.NLB.si>

Mr. Dušan Zupančič, Counsellor to the President for Information Society

Chamber of Commerce and Industry of Slovenia & Coordinator of National Project eSLOG

<http://www.GZS.si/eng>

Mr. Tadej Žilič, Projects Coordinator

Regional Development Center Koper

<http://www.rrc->

[kp.si/index.php?selected=yes&tmp_language_id=11](http://www.rrc-kp.si/index.php?selected=yes&tmp_language_id=11)

Universities Network eBusiness ALADIN - ALpe ADria INitiative

Steering Committee Members of the Universities Network eBusiness ALADIN - ALpe ADria INitiative are informed on the Finland & Slovenia eInvoicing LivingLab Initiative: Universities of Budapest, Hungary; Graz, Austria; Košice, Slovakia; Maribor, Slovenia; BW München, Germany; Novi Sad, Prague, Czech Republic; Serbia & Montenegro; Rijeka, Croatia; and Trieste, Italy.

Finland & Slovenia eInvoicing LivingLab Initiative

<http://eCom.FOV.Uni-Mb.si/eInvoicing>

Italy and Slovenia Delegation Meeting

Mons Ljubljana Hotel & Congress Centre, Subic Hall

Tuesday, August 23, 2005, 11.00 – 16.00

Program

ALADIN – ALpe ADria INitiative Universities'

Network: Partner for eInvoicing Development in the eRegion

Dr. Walter Ukovich, Professor & Head
Operations Research Laboratory (ORTS), Center of
Excellence for the Research in TeleGeomatics and
Spatial Information

Dr. Paolo Inchingolo, Professor & Director, Higher
Education in Clinical Engineering (HECE)
Chairman, IHE Transnational Committee for Central
and Eastern Europe & Delegate, ALADIN – ALpe
ADria INitiative Universities Network
Department of Electrical Engineering, Electronics,
and Informatics, University of Trieste, Italy

Dr. Jože Gričar, Professor & Director
eCommerce Center, Faculty of Organizational
Sciences, University of Maribor

Business Opportunities in the Cross-border eInvoicing

Dr. Franc Bračun, Executive Director & Senior
Lecturer

Branch Network, Abanka Vipava & Faculty of
Organizational Sciences, University of Maribor

Mr. Boris Bjelica, Director

Back Office Division, Banka Koper d.d.

Eng. Pierantonio Salvador, President & Managing
Director

Eidon S.p.A., Udine

Dr. Ketty Segatti, Head of Economics and Finance
Municipality of Tavagnacco, Province of Udine,

eInvoicing Technology

Dr. Tomaž Domajnko, Director IT Research and
Development

SRC.SI, Systems Integration d.o.o., Ljubljana

Dr. Cvetka Tinauer, CEO

Mr Miha Puc, Head of Development

EBA – Electronic Business Agency, Slovenia

Experimenting Cross-border eInvoicing in a LivingLab

Mrs. Kristina Bogataj, Teaching Assistant
eCommerce Center, Faculty of Organizational
Sciences, University of Maribor

Dr. Marianna Morelli, Eidon reference for
eInvoicing Project

Eidon S.p.A., Udine

Address by

Mag. Jože Zrimšek, Acting Director

Directorate for Information Society, Ministry of Higher
Education, Science, and Technology, Republic of
Slovenia

Ms. Daniela Ciccarone, Commercial Attaché
Embassy of Italian Republic to the Republic of
Slovenia

Discussion

- Stakeholders identification of the cross-border eInvoicing between organizations in Italy and Slovenia.
- LivingLab environment development (location, space, technology, staff).
- 10th Business & Government Executive Meeting on Cross-border eRegion, taking place in Naklo, Slovenia on November 11:
- Follow-up actions.

**Sestanek svetovalne skupine pobude Finske in Slovenije
za izstavljanje in sprejemanje e-računov**
(Finland & Slovenia eInvoicing LivingLab Initiative)
<http://eCom.FOV.Uni-Mb.si/eInvoicing>
Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru, Kranj, Kidričeva 55a
Sreda, 7. septembra 2005 od 10.00 do 13.30

Cilji sestanka:

- prispevati k ustvarjanju »velike slike« e-poslovnih procesov in vlogi e-računov v njih;
- prikazati pomen in koristi izstavljanja in sprejemanja e-računov (eInvoicing) v okviru države, regije držav in Evropske unije;
- ugotoviti probleme na podlagi izkušenj pri dosedanjem izstavljanju in sprejemanju e-računov;
- spodbuditi poskusno izstavljanje in sprejemanje e-računov med organizacijami čez mejo;
- spodbuditi raziskovalce, razvijalce in uporabnike za vzpostavljanje »živega laboratorija« (LivingLab);
- nakazati možne smeri skupnih akcij.

Vprašanja za razpravo:

1. Zakaj je koristno, da bi račune izstavljali in sprejemali v e-obliki?
2. Kaj naj bi v Sloveniji naredili, da bi do tega prišli?
3. Kako naj bi se organizirali za izmenjevanje e-računov čez meje bližnjih držav nastajajoče e-regije?

Program sestanka:

Izhodišča za razpravo

Izstavljanje in sprejemanje e-računov kot sestavina poenostavljanja postopkov v mednarodni trgovini

Helena Brandner, univ. dipl. oec, MBA, podsekretarka, Sektor ekonomske multilateralne, Direktorat za ekonomske odnose s tujino, Ministrstvo za gospodarstvo

Povezanost izstavljanja in sprejemanja e-računov z e-plačilnimi procesi

Darko Bohnec, univ. dipl. ekon., vice guverner in predsednik odbora za plačilne storitve, Banka Slovenije

Izrabljanje pobud pospeševanja izstavljanja in sprejemanja e-računov: Vključevanje Slovenije v e-regijo

Dr. Jože Gričar, redni profesor in direktor Središče za e-poslovanje, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru

Vloga banke v procesu izstavljanja in sprejemanja e-računov

Dr. France Arhar, predsednik uprave Bank Austria Creditanstalt Slovenija d.d.

Dr. Franc Bračun, izvršni direktor - področje poslovne mreže

Abanka Vipava d.d. & višji predavatelj, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru

Interes velikih podjetij za izstavljanje in sprejemanje e-računov

Mag. Milan Jelovčan, član uprave in direktor za organizacijo in informatiko

Merkur, trgovina in storitve, d.d., Naklo

Franc Kodela univ. dipl. ekon., direktor

Sektor za organizacijo in informatiko, Poslovni sistem Mercator d.d.

Interes malih podjetij za izstavljanje in sprejemanje e-računov

Anita Sreš, univ. dipl. ekon., direktorica Financ svetovanje d.o.o., Murska Sobota

Aleš Skalič, univ. dipl. nov., strokovni sodelavec za e-poslovanje, Zavod Bistra hiša - Smart House & Razvojna agencija Sinergija, Moravske Toplice

Boris Kunilo, univ. dipl. org., vodja projekta e-poslovanje, PCMG - Pospeševalni center za malo gospodarstvo, Ljubljana

Interes občin za izstavljanje in sprejemanje e-računov

Mag. Vilma Milunovič, predstojnica

Urad za finance in računovodstvo, Mestna občina Koper & Koordinatorica komisije za finance pri Skupnosti občin Slovenije

Elvira Šušmelj, univ. dipl. pol., direktorica

Občinska uprava, Mestna občina Nova Gorica

Saša Kek, univ. dipl. ekon., poslovna sekretarka

Skupnost občin Slovenije, Maribor

Interes ministrstva za finance za izstavljanje in sprejemanje e-računov

Marija Janc, univ. dipl. ekon., v. d. generalne direktorice Direktorata za javno računovodstvo

Jana Ahčin, univ. dipl. ekon., generalna direktorica

Uprave za javna plačila, Ministrstvo za finance Republike Slovenije

Stališča davčnih organov do izstavljanja in sprejemanja e-računov

Marjan Maček, višji svetovalec, področje e-računov, Sektor za nadzor, Davčna uprava Republike Slovenije, Ministrstvo za Finance

Izstavljanje in sprejemanje e-računov z vidika računovodskih standardov

Dr. Stanko Koželj, predsednik in vodja strokovne službe & izredni profesor

Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije & Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani

Vidiki povezovanja tehnoloških rešitev izstavljanja in sprejemanja e-računov

Dr. Tomaž Domajnko, direktor

Raziskovanje in razvoj informacijske tehnologije, SRC.SI, Sistemske integracije d.o.o., Ljubljana

Laboratorij za preizkušanje izstavljanja in sprejemanja e-računov čez mejo (eInvoicing LivingLab)

Kristina Bogataj, univ. dipl. org., asistentka

Središče za e-poslovanje, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru

Dr. Cvetka Tinauer, direktorica

EBA, agencija za elektronsko poslovanje, d.o.o., Ljubljana

Razprava

Skupne akcije v Sloveniji.

Skupne akcije povezovanja podjetij in vladnih organizacij čez meje bližnjih država nastajajoče e-regije.

S pobudo so seznanjene univerze v skupini ALADIN

ALpe ADria INitiative Universities' Network:

Universities of Corvinus Budapest, Hungary; Karl-Franzens Graz, Austria; Košice, Slovakia; Maribor, Slovenia; BW München, Germany; Novi Sad, Serbia & Montenegro; Prague, Czech Republic; Rijeka, Croatia; and Trieste, Italy.

Finland & Slovenia eInvoicing LivingLab Initiative

<http://eCom.FOV.Uni-Mb.si/eInvoicing>

Italy and Slovenia Delegation Meeting

Centro Convegni - Palazzo delle Professioni, Via Cjavecis 3

Telephone: +39 0432 499 649

www.palazzodelleprofessioni.it

33100 Udine, Italy

Thursday, September 29, 2005, 10.00 – 14.30

P r o g r a m

Participants:

Univerza v Mariboru

Kristina Bogataj

Jože Gričar

Andreja Pucihar

EBA

Rikardo Tinauer

Comune di Tavagnacco

Mario Pezzeta (Major of Tavagnacco)

Domenico Degano

Ketty Segatti

Ivano Sebastianutti

Tecnoteca

Fabio Bottega

Università di Trieste

Flaviano Londero

Abanka

Radovan Jereb

Centro Regionale di Competenza per l'e-Government - FVG

Annamaria Cosatini

EIDON

Pierantonio Salvador

Marianna Morelli

Agenda of the future activities of the Italian Working Group

ACTION PLAN:

1. Technological provider: Tecnoteca is cooperating with EBA in order to understand the potentialities of the software and to practice with the system.
2. Users: A qualified accountant (dott. Bassi) is working to find a pilot group of enterprises in order to start a platform for testing the system with the support of Tecnoteca.
3. Institutions: The Friuli Venezia Giulia Region has the role to inform all Italian partners about the state of art in Italy on e-Invoicing technologies (protocols, rules, ...)
4. Banks: The municipality of Tavagnacco will try to involve the Italian banks in the project.
5. University and Research Centre: Eidon together with the University of Udine and of Trieste will verify the opportunity to organize training activities for students with the possibility to begin work experiences.

Izstavljanje in prejemanje e-računov v e-regiji (eInvoicing in eRegion)
Sestanek usmerjevalne skupine

Direktorat za informacijsko družbo
Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Republike Slovenije
Ljubljana, Trg OF 13, 5. nadstropje, sejna soba
Ponedeljek, 17. oktobra 2005 od 12.15 do 14.00

Udeležence sestanka je pozdravil Dr. Jure Zupan, minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Republike Slovenije

Seznam prisotnih

Dr. Jana Babnik-Gomišček, namestnica izvršnega direktorja

SRC.SI systemske integracije d.o.o.

Boris Bjelica, univ. dipl. ekon., direktor sektorja zalednega poslovanja
Banka Koper d.d.

Darko Bohnec, univ. dipl. ekon., vice guverner in predsednik odbora za plačilne storitve
Banka Slovenije

Kristina Bogataj, univ. dipl. org., asistentka
Središče za e-poslovanje, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru

Dr. Franc Bračun, izvršni direktor - področje poslovne mreže

Abanka Vipava d.d. & višji predavatelj, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru

Dr. Romana Jordan Cizelj, poslanka Evropskega parlamenta

Članica odbora za industrijo, raziskovanje in energijo

Dr. Tomaž Domajnko, direktor

Raziskovanje in razvoj informacijske tehnologije, SRC.SI, Systemske integracije d.o.o., Ljubljana

Dr. Jože Gričar, redni profesor & direktor
Središče za e-poslovanje, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru

Marija Janc, univ. dipl. ekon., generalna direktorica
Ministrstvo za finance Republike Slovenije, Direktorat za javno računovodstvo

Majda Kotnik, univ. dipl. ekon., direktorica informatike in telekomunikacij
Gorenje d.d., Velenje

Mag. Tanja Lesničar, vodja projekta e-poslovanja
Informatika in telekomunikacije, Gorenje d.d.

Marjan Maček, univ. dipl. ekon., višji svetovalec za DDV

Sektor za nadzor, Generalni davčni urad, Ministrstvo za Finance Republike Slovenije

Marta Mihelin, univ. dipl. ekon., vodja finančnega sektorja

Ministrstvo za finance, Generalni carinski urad, Carinska uprava Republike Slovenije

Dr. Andreja Pucihar, docentka in vodja

Laboratorij za e-tržnice, Središče za e-poslovanje, Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru

Martina Stupica Gregorič, tržni vodja

Oddelek za podporo prodaje gospodarskim družbam, Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana

Mag. Marko Svetina, vodja komercialnih projektov
Merkur, trgovina in storitve, d.d., Naklo

Pavle Trdan, univ. dipl. inž., vodja enote 4

Novartis, Svetovna informacijska infrastruktura
Evropa, Lek d.d.

Marija Triplat, univ. dipl. org., direktorica področja
Področje za marketing in koordinacijo poslovne mreže, Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana

Mag. Jože Zrimšek, v.d. direktorja

Direktorat za informacijsko družbo, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Republike Slovenije

10th Business & Government Executive Meeting on Cross-border eRegion

Merkur Day 2005: 7th Undergraduate and Graduate Students eConference

Merkur, Trade and Services Ltd., Naklo, Slovenia, November 11, 2005

P r o g r a m (Cross-border eInvoicing related part)

9.00 – 10.30

Plenary Session

eRegion Development: Issues and Challenges

Co-chairs

Mag. Jože Zrimšek, Acting Director
Directorate for Information Society, Ministry of Higher Education, Science, and Technology, Republic of Slovenia

Dr. Jože Gričar, Professor & eCenter Director
Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor

Address by:

Mag. Andrej Vizjak, Minister of the Economy,
Republic of Slovenia

Dr. Romana Jordan Cizelj, Member of the European Parliament

& Member, Committee on Industry, Research and Energy

Mag. Milan Jelovčan, Member of the Management Board & Director of Organization and Informatics
Merkur - Trade and Services, Slovenia

Dr. Angelos Ktenas, Senior Policy Coordinator
New Working Environments, Information Society and Media Directorate-General, European Commission

Mr Guy Weets, Deputy Head of Unit ICT for the Environment

Information Society and Media Directorate-General,
European Commission

Ambassadors Address:

H.E. Mrs Birgitta Stenius-Mladenov, Ambassador
Embassy of Finland to the Republic of Slovenia

H.E. Dr. Valentin Inzko, Ambassador
Embassy of the Republic Austria to the Republic of Slovenia

H.E. Dr. Daniele Verga, Ambassador
Embassy of Italian Republic to the Republic of Slovenia

11.00 – 12.30 Parallel Sessions I

Business and Government Perspective of Cross-border eInvoicing in eRegion

Co-chairs:

Mag. Robert Kromer, Consultant
IT Consulting & Coaching GesmbH, Program Coordination "Digital Economy-ICT", Ministry of Economic Affairs and Labor, Austria

Mag. Marko Svetina, Business-to-Business
eCommerce Project Manager
Merkur - Trade and Services, Slovenia

Panelists:

Mr Darko Bohnc, Vice Governor & President,
Payment Services Committee
Bank of Slovenia

Dr. Franc Bračun, Executive Director & Senior Lecturer
Branch Network, Abanka Vipava & Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, Slovenia

Dr. Marianna Morelli, Researcher
EIDON s.p.a., Ricerca Sviluppo Documentazione, Italy

Mr Marjan Maček, Senior Adviser for VAT
Tax Control Department, Tax Administration, Ministry of Finance, Republic of Slovenia

14.00 – 15.30 Parallel Sessions II

Experimental Cross-border eInvoicing in eRegion

Co-chairs:

Dr. Christian Kittl, Head, Business Models Unit
evolaris eBusiness Competence Center, Austria

Eng. Pierantonio Salvador, President
EIDON s.p.a., Ricerca Sviluppo Documentazione, Italy

Panelists:

Dr. Marianna Morelli, Researcher
EIDON s.p.a., Ricerca Sviluppo Documentazione, Italy

Mag. Lothar Winkelbauer, eBilling Consultant
Project Coordinator, AustriaPro, Austria

Dr. Andrew Deegan, Professor & Head
Department of Management Information Systems,
Quinn School of Business, Faculty of Commerce,
University College Dublin, Ireland

Dr. Jože Gričar, Professor & eCenter Director
Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor, Slovenia

Dr. Cvetka Tinauer, CEO
EBA – Electronic Business Agency, Slovenia

15.45 – 17.00 Plenary session

eRegion Development: Action Plan

Co-chairs:

Mag. Robert Kromer, Consultant
IT Consulting & Coaching GesmbH, Program Coordination "Digital Economy-ICT", Ministry of Economic Affairs and Labor, Austria

Mag. Jože Zrimšek, Acting Director
Directorate for Information Society, Ministry of Higher Education, Science, and Technology, Republic of Slovenia

Panelists:

Dr. Angelos Ktenas, Senior Policy Coordinator, New Working Environments

Mr Guy Weets, Deputy Head of Unit ICT for the Environment

Information Society and Media Directorate-General,
European Commission

Mag. Marko Svetina, Business-to-Business
eCommerce Project Manager
Merkur - Trade and Services, Slovenia

Mr Darko Bohnc, Vice Governor & President,
Payment Services Committee
Bank of Slovenia

Dr. Saša Markovič, Professor & Medical Director
University Medical Centre Ljubljana, Slovenia & Member, Strategic Council, Ministry of Health

Dr. Paolo Inchingolo, Professor & Director, Higher Education in Clinical Engineering (HECE) & Chairman, IHE Transnational Committee for Central and Eastern Europe & Delegate, ALADIN – ALpe ADria Initiative Universities Network, University of Trieste, Italy

Dr. Friedrich M. Zimmermann, Professor & Chair,
Vice President for Research and Knowledge Transfer
Department of Geography and Regional Science, Karl-Franzens University Graz, Austria